

A banki működés alapvető konfliktusai és szabályozási keretrendszerük

Tartalomjegyzék

I.	A banki tevékenység kockázatai és konfliktusai.....	5
1.	Bevezető	5
2.	Banki működés és az ebből fakadó konfliktusok	6
II.	Likviditás.....	7
1.	A likviditás típusai.....	7
2.	Likvid banki eszközök.....	8
3.	A likviditás mérése, szabályozások Romániában.....	9
III.	Fizetőképesség.....	12
1.	A tőke megfelelés mint a fizetőképesség mőőrszáma	12
2.	A tőke megfelelés meghatározásakor érintett legfontosabb kockázatok.....	12
3.	A tőke megfelelés meghatározása a hitelkockázatra	13
4.	A tőke megfelelés meghatározása a piaci kockázatokra	14
5.	A tőke megfelelés meghatározása a működési kockázatra.....	15
IV.	Jövedelmezőség.....	16
1.	Du-Pont elemzés.....	16
2.	Jövedelmezőség mint a teljesítmény kifejezője.....	17
V.	Eszköz-forrás menedzsment.....	18
1.	Az ALCO (Asset/Liability Committe)	19
2.	Az eszköz-forrás menedzsment feladatai, módszerei.....	19
VI.	A Bázél III. szabályozás követelményei.....	20
VII.	Bankpiaci elemzés a Raiffeisen Bank Románia és a Román Kereskedelmi Bank esetén 21	
1.	Bevezető	21
2.	Likviditás	22
3.	Fizetőképesség.....	23
4.	Jövedelmezőség.....	26
5.	Réelemzés és kamatkockázat vizsgálata	28
6.	A Bázél III. adaptációja után bekövetkező változások.....	29
7.	Összegzés	31
8.	Következtetések.....	32
VIII.	Irodalomjegyzék	34
IX.	Mellékletek	36

Ábrajegyzék

1. Ábra:	Likviditási mutató $D \leq 3$ hó	22
2. Ábra:	Likviditási mutató $3 \text{ hó} < D \leq 1 \text{ év}$	22
3. Ábra:	Likviditási mutató $1 \text{ év} < D \leq 5 \text{ év}$	23
4. Ábra:	Likviditási mutató $5 \text{ év} < D$	23
5. Ábra:	Tőke megfelelési mutató az alapvető tőkeelemek értékével számolva.....	24
6. Ábra:	Tőke megfelelési mutató a szavatoló tőke értékével számolva.....	24
7. Ábra:	Céltartalékok értéke a minősített eszközökhöz viszonyítva.....	25
8. Ábra:	Hitelek értéke céltartalékok levonása után RKB.....	25
9. Ábra:	Hitelek értéke céltartalékok levonása után Raiffeisen	26
10. Ábra:	ROE mutató.....	26
11. Ábra:	ROA mutató	27
12. Ábra:	Kamatmarzs.....	27
13. Ábra:	Hitel és betét kamatmarzs	28
14. Ábra:	Likviditási mutató- Raiffeisen.....	45
15. Ábra:	Likviditási mutató- RKB.....	45

Táblázatok jegyzéke

1. Táblázat:	A bankmérleg felépítése	8
2. Táblázat:	Likviditási mutatók.....	11
3. Táblázat:	Ügyfélszegmentáció és azoknak megfelelő kockázati súlyok a standard módszerrel	13
4. Táblázat:	Ügyfélszegmentáció a belső értékelésen alapuló módszerrel.....	14
5. Táblázat:	Üzletágak a nekik megfelelő súlyokkal a standard módszer alapján	15
6. Táblázat:	Jövedelmezőségi mutatók.....	17
7. Táblázat:	Teljesítménymérő mutatók	18
8. Táblázat:	Tőkekövetelmények a Bázis III. alkalmazása előtt és után.....	20
9. Táblázat:	Likviditási követelmények a következő években	21
10. Táblázat:	Likviditási fedezeti ráta 2011-re vonatkozóan.....	30
11. Táblázat:	Nettó stabil forrásarány 2011-re vonatkozóan	30
12. Táblázat:	Az RKB mérlege 2005- 2011 között	36
13. Táblázat:	Az RKB eredménykimutatása 2005-2011 között	37

14. Táblázat:	A Raiffeisen Bank mérlege 2005-2011 között	38
15. Táblázat:	A Raiffeisen Bank eredménykimutatása 2005-2011 között	39
16. Táblázat:	Likviditási indikátorok az egyes lejáratú sávokra a Raiffeisen Bank esetén...	39
17. Táblázat:	Likviditási indikátorok az egyes lejáratú sávokra a Raiffeisen Bank esetén...	42
18. Táblázat:	Jövedelmezőségi mutatók	45
19. Táblázat:	Tőke megfelelési mutató- RKB	47
20. Táblázat:	Tőke megfelelési mutató- Raiffeisen	47
21. Táblázat:	Céltartalékok és minősített eszközök aránya RKB	48
22. Táblázat:	Céltartalékok és minősített eszközök aránya Raiffeisen Bank	48
23. Táblázat:	Hitelek értéke céltartalékok levonása után - RKB	48
24. Táblázat:	Hitelek megoszlása- RKB	48
25. Táblázat:	Hitelek értéke céltartalékok levonása után – Raiffeisen Bank	49
26. Táblázat:	Hitelek megoszlása- Raiffeisen Bank	49
27. Táblázat:	Kamatérzékeny eszközök és források nettó pozíciója- RKB	49
28. Táblázat:	Kamatérzékeny eszközök és források nettó pozíciója- Raiffeisen Bank	50
29. Táblázat:	Relatív résarányok- RKB	50
30. Táblázat:	Relatív résarányok- Raiffeisen	51
31. Táblázat:	Nettó kamatjövedelem változása- RKB	51
32. Táblázat:	Nettó kamatjövedelem változása- Raiffeisen	52
33. Táblázat:	Likviditási fedezeti ráta	52
34. Táblázat:	Nettó stabil forrásarány	52

I. A banki tevékenység kockázatai és konfliktusai

1. Bevezető

Dolgozatomban a likviditás, fizetőképesség és jövedelmezőség egymásra ellentétesen ható effektusait vizsgálom a romániai bankrendszerben, hazai és külföldi irodalmi háttéranyagból kiindulva. A három fogalom három különböző célt fogalmaz meg a kereskedelmi bankok számára, melyről az első fejezetben fogok szólni. A következőkben pedig a "háromszög csúcsait" egyenként fogom tárgyalni.

A likviditástípusok közül a banki likviditásra fektetek hangsúlyt. A mérési módszerek esetén a Román Nemzeti Bank által javasolt eljárásokat mutatom be. **A likviditásra vonatkozóan azzal a feltételezéssel élek, hogy a szabályozások, törekszenek a likviditás magas szintjének megkövetelésére, mely a jövedelmezőség rovására mehet.**

A fizetőképesség mérésére a legalkalmasabb mérőszámként, háttérbe szorítva egyéb módszereket, a tőkemegfelelési mutatót tekintetem, mivel hosszú távon így fejezhető ki leginkább a bankok kötelezettségteljesítése. **A feltevés az, hogy, bár a Bázeli tőkeszabályok a szolvabilitás megőrzését segítik elő, ütköznek a bank profitmaximalizáló céljával, azáltal, hogy csak jó minőségű követelések vállalására készítetik a kereskedelmi bankokat, meghatározva a kockázatok elleni céltartalékok mértékét és képzésének módját.**

A jövedelmezőség bemutatásakor kitérek annak mérésére is. A ROA és ROE mutatókon kívül a kamatmarzsok alakulását tartom legfontosabbnak. Az első a bank nyereségtermelő képességét határozza meg, míg az utóbbi pedig a kamatszintek változását. **Ebben az esetben az alapfeltevés, hogy a likviditási és fizetőképességi követelmények teljesítése érdekében a banki jövedelmezőség csökken.**

A külső, kötelező jellegű módszereken kívül a szabályozások lehetőséget adnak a kockázatok belső értékelésére is, melynek a célja a prudencia elvén keresztül a jövedelmezőség biztosítása. A fejezet során meg fogom határozni az eszköz-forrás menedzsment feladatait és módszereit. **A feltevés az, hogy a hatékony eszköz-forrás menedzsment, a likviditás és fizetőképesség kezelésével, a megfelelő módszereken keresztül, a hosszú távú jövedelmezőséggel szoros kapcsolatban van.**

Mivel a dolgozat a Bazel II- es keretrendszernek megfelelően foglalja össze a szabályozásokat, nem kihagyható a hamarosan érvénybe lépő Bazel III- as szabályok

ismertetése sem. Ez új kontextusba helyezi a tőkemegfelelést és likviditásra vonatkozó szabályokat vezet be.

A gyakorlati részben két romániai kereskedelmi bankot fogok összehasonlítani, a Román Kereskedelmi Bankot - ezt a továbbiakban RKB-ként fogom jelölni- és a Raiffeisen Bank Romániát. Az előbbi 2011-ben a romániai bankpiacon aktívák szempontjából az első helyen szerepelt, míg a Raiffeisen Bank alulmaradt, 6,7%-os piaci részesedéssel aktívái szempontjából. Ugyanakkor a jövedelmezőség szempontjából második helyen szerepelt, maga mögött tudva a második legnagyobb veszteséggel záró Román Kereskedelmi Bankot. (ZF)

Az elemzések középpontjába az előbbieken felvázolt tézisek kerülnek. A likviditás, fizetőképesség és jövedelmezőség vizsgálatakor a megemlített nemzetközi és romániai módszerekre szorítkozom. Az eszköz-forrás menedzsment esetén pedig gap-elemzést és kamatérzékenységi elemzést fogok végezni, hogy bebizonyítsam, rövid távon kevesebb jövedelmező eszközt eredményez ezen módszerek használata, de a prudens működés mégis megóvja a bankot a nem várt piaci mechanizmusoktól, biztosítva a hosszú távú jövedelmezőséget.

A dolgozat utolsó részében pedig azokról a mutatókban, kimutatásokban felmerülő várható változásokról fogok szólni, melyek a Bázeli III bevezetése után előrejelezhetőek.

2. Banki működés és az ebből fakadó konfliktusok

A bankok a pénzügyi közvetítés meghatározó elemévé váltak a 21. századra. tevékenységük során újraelosztást hajtanak végre. A menedzsment körültekintő hozzáállása nem csak a bankok saját érdeke, hanem a megtakarítóké is, hiszen tevékenységük során a hitelintézetek nem csak saját vagyonukat kockáztatják. A piaci hatások nagyrészt kiegészítik egymást, kiegyenlítve a tökéletlenségeket, viszont az esetleges kudarcok esetén a bankfelügyeletnek kötelessége beavatkozni a piaci mozgásokba. Ezáltal olyan kockázatmérséklő szabályokat hoztak létre, melyek segítik a kockázatok folyamatos nyomon követését, mérését, mivel a bankok hajlamosak nagyobb haszon reményében nagyobb kockázatot vállalni.

Likviditás alatt a bank azonnal felmerülő kötelezettségeinek kifizetését értjük. Ez a fogalom értelmében hasonló, de mégsem azonos a fizetőképesség kifejezéssel, mely a mindenkorli likviditást jelenti, tehát hosszú távú kötelezettségteljesítést feltételez. Különbség van a két jellemző mérésében is, mivel a likviditást rendszerint a mérlegben szereplő eszközök likvid részei jelképezik, míg a fizetőképesség a hitelintézet tőkeelemeinek szintjét

méri. Valójában a fizetőképesség arra keresi a választ, hogy mikor fogja meghaladni a források értéke az eszközök értékét. (Botos, 2003)

A konfliktus forrása, hogy a likviditás és a fizetőképesség növekedésével arányosan csökken a jövedelmezőség, mely a banknak, mint egyfajta termelő egységnek, a legfőbb célja. A követelések növelik a profitot, mely a likviditás csökkenéséhez vezet, viszont a készleten tartott likviditás alacsony hozammal rendelkezik, így csökkenti a banki jövedelmezőséget, ahogyan a tőke is magas költségekkel rendelkezik, mivel ezt a bank nem változtathatja követeléssé a fizetőképesség megőrzése érdekében. A három, egymással szemben álló erő olyan stratégiát kíván a bankmenedzsmenttől, amely egyaránt megfelel a betéteseket érintő likviditási és fizetőképességi foknak és a tulajdonosokat érintő jövedelmező működésnek is. A következő fejezetekben arra keresem a választ, hogy ezt hogyan tudja teljesíteni a bank, olyan környezetben, melyben a háromszög csúcaiban szereplő különböző jellemzőket össze kell egyeztetnie szabályozási keretrendszerével is. (Zsolnai, 2011)

II. Likviditás

1. A likviditás típusai

A likviditás a gazdaság több szintjén, különböző kontextusban értelmezhető, bár ezek a szintek befolyásolják egymást, és összekapcsolódásukból juthatunk el a banki likviditáshoz, mellyel az elkövetkezendőkben foglalkozni fogok.

A **monetáris likviditásnak** két formáját ismerjük. A belső likviditás nem más, mint a betétesek által biztosított forrás a bank számára, mely egy másik szereplő likviditásaként jelenik meg a gazdaságban. A külső likviditás a Jegybank tevékenységéhez köthető, azzal a céllal, hogy új pénzt „teremtsen”. (Ács, 2011)

A **finanszírozási likviditás** azt feltételezi, hogy a piaci résztvevők likvidek, tehát pozíciójukat fent tudják tartani tőkéből vagy hitelből. A pénzügyi piacon a bankok azok az intézmények, amelyek hitellel szolgálnak, a szereplők hitelfelvétel során növelik tőkeáttételüket. (Király, 2008)

A **piaci likviditás** azt feltételezi, hogy a piacon nagyobb értékű, mennyiségű tranzakciók gyorsan hajthatóak végre, anélkül, hogy ez befolyásolná az árakat. (Király, 2008)

A **banki likviditás** az előző fejezet végi értelmezésnek felel meg, mely szerint a bank akkor tekinthető likvidnek, amikor képes teljesíteni felmerülő kötelezettségeit a meglévő eszközeiből, minimális veszteséggel. Ez nagyban függ nem csak a bank likviditáskezelési stratégiájától, hanem a pénz és tőkepiac likviditásától is, nem beszélve a bankközi piacokon

kialakuló kapcsolatokról. Ezt a rendszert átfogja a megtakarítók tőkéje, mely nélkül nem beszélhetnénk pénzügyi közvetítésről és így likvid piacokról sem. (Király, 2008)

2. Likvid banki eszközök

Amint azt az előzőekben is említettem, ezen túl csupán a banki likviditásra korlátozom elemzéseim, azzal a feltételezéssel élve, hogy a monetáris, a finanszírozási és piaci likviditás adott. Ebben az értelemben a banki likviditás szoros kapcsolatban áll a pénz fogalmával, Likvidnek maga a készpénz és a bankszámlapénz tekinthető, valamint azok az eszközök, amelyeket egy tranzakció választ el a pénzzé válástól. Ezek alatt olyan eszközöket értünk, amelyek piaci értékét minimális költséggel és rövid időn belül vissza lehet téríteni, melyek, amint azt a lenti táblázatban is láthatjuk, a bankmérleg bal felső sarkában helyezkednek el. (Ács, 2011)

1. Táblázat: A bankmérleg felépítése

Eszközök	Források
1. Pénzeszközök: készpénz és számlapénz	1. Hitelintézetekkel szembeni kötelezettségek
2. Részvények és egyéb tőkerészesedések	2. Ügyfelekkel szembeni kötelezettségek
3. Egyéb értékpapírok	3. Kibocsátott értékpapírok
4. Hitelintézetekkel szembeni követelések	4. Egyéb kötelezettségek
5. Ügyfelekkel szembeni követelések	5. Tőke és tartalékok
6. Tárgyi eszközök	
7. Egyéb eszközök	
Mérlegen kívüli tételek: garanciák, kezességek, akkreditívek, hitelígérvények, stb.	

Forrás: Pénzügyi kimutatások elkészítéséről és ellenőrzéséről szóló törvény alapján saját szerkesztés

A bank leglikvidebb eszközeinek tekinthetők a pénzeszközök, a Jegybanknál levő tartalékok és állampapírok. (Dănilă, 2002) A kötelező jegybanki tartalékot a bankok a betétek után fizetik, mely segíti a Jegybank kontrolltevékenységét a monetáris politikában, valamint a bankközi szabályozásban a kötelező tartalékráta meghatározásával. (Madár, 2001)

A részvények és a bankközi követelések a második leglikvidebb eszközkategóriát alkotják, ezek a tételek értékesíthetők, viszont nem megfelelő piaci körülmények között veszíthetnek likviditásukból.

Az ügyfelekkel és hitelintézetekkel szembeni követelések nem tehetők rövid időn belül, minimális költséggel pénzzé. Hasonlóan, a nehezen értékesíthető eszközök közé sorolhatóak ugyanakkor a hosszabb időn belül értékesíthető aktívák, mint a tárgyi eszközök, valamint a leányvállalatokba való befektetések, és a problémás hitelek. (Dănilă, 2002)

3. A likviditás mérése, szabályozások Romániában

3.1. A szabályozás módszertana

A jelenleg érvényben levő szabályozás 2009. december 18-án lépett hatályba a Román Nemzeti Bank kezdeményezésével, mely kiterjed a Romániában bejegyzett hitelintézetekre, valamint a külföldi bankok fiókjaira. A likviditási kockázat felügyelete a hitelintézetek és a Román Nemzeti Bank által egyaránt megvalósul, a likviditási mutató kiszámításával. Minden hónapban beszámolót kell készíteniük a likviditás menedzselésével kapcsolatos stratégiát és az alternatív finanszírozási terveket illetően.

A szabályzat szerint a fennmaradó lejáratú idő az aktívák és kötelezettségek, a mérlegen kívüli kötelezettségek és követelések, valamint a derivatív termékekkel kapcsolatos beérkező/kimenő összegek lejáratú idejét mutatja meg.

A likviditási többlet vagy deficit az effektív és szükséges likviditás közti különbséget mutatja meg. A likviditási mutatót az effektív és szükséges likviditás arányaként számolják ki minden lejáratú sávra. A likviditási mutatókat lejben és euróban levő tételekre egyaránt kötelező meghatározni.

Az effektív likviditás minden lejáratú sávban az aktívák és a mérlegen kívüli követelések, összege. A szükséges likviditás a források és a mérlegen kívüli kötelezettségeket megtestesítő tételek összegét jelképezi. Abban az esetben, ha bármelyik lejáratú sávban többlet keletkezik, az utolsó sávot kivéve, ez az érték hozzáadódik a következő sáv effektív likviditásához.

3.2. Effektív likviditás

Az aktívákat, a mérlegen kívüli követeléseket megtestesítő tételeket, beleértve a csereügyleteket és a derivatív termékeket, lejáratú sávokba rendezik. Az első lejáratú sávba kerülnek a következők:

- Pénzeszközök, a Román Nemzeti Banknál levő számlák és betétek, bankközi számlák és látra szóló betétek, bankoknak adott overnight hitelek és kapott betétek, pénzügyi intézményeknek adott hitelek, ügyfelektől egy nap tartási időre kapott összegek, tőzsdei vállalatok debit számlái, egyéb bevételezendő értékek és a Román Nemzeti Banknál levő határidős betétek, értékvesztéssel csökkentett értéken
- Változó kamatozású értékpapírok, fix jövedelmezőségű, garantált értékpapírok, melyek lejáratú maximum egy év, egy évnél nagyobb maturitású értékpapírok, fix kamatozású, befektetési célú értékpapírok
- Ügyfeleknek adott hitelek, maximum 30 napos késéssel, értékvesztéssel számított értéken
- Bankközi követelések, melyek maximum hét napos késéssel rendelkeznek

A többi aktíva a lejáratúának függvényében kerül besorolásra, értékvesztéssel helyesbített értéken, ahogyan a mérlegen kívüli, követeléseket megtestesítő tételek is.

3.3. Szükséges likviditás

Meghatározásakor figyelembe veszik a mérlegen belüli és mérlegen kívüli kötelezettségeket, a csereügyleteket és a kötelezettségeket megtestesítő derivatívákat is, lejáratú sávokba rendezve. Az első lejáratú sávba kerülnek:

- Az olyan látra szóló kötelezettségek, mint a Román Nemzeti Banktól kapott refinanszírozási hitelek, bankközi számlák és látra szóló betétek, overnight hitelek, egy napos kölcsönök pénzügyi intézményektől, illetve egy napos megőrzésre kapott összegek az ügyfelektől, ügyfelek folyószámlái, értékpapírokkal kapcsolatos számlázások, könyv szerinti értéken
- Ügyfelek látra szóló betétei, 40%-os értéken a könyv szerinti értékhez képest
- Végrehajtható garanciális kötelezettségek a mérlegen kívül

A határidős betétek a lejáratú idejük függvényében kerülnek leosztásra az egyes sávokba, értékvesztéssel korrigált értéken. A többi kötelezettség is lejáratúának megfelelően kerül besorolásra. Kivételes esetekben ezek könyv szerinti értéken is számításba vehetőek.

3.4. Likviditási mutató kiszámítása

A 2009. december 22-én érvénybe lépett rendelet szerint a következőképpen határozzák meg a likviditási mutatót:

2. Táblázat: Likviditási mutatók

Indikátorok	Sor	Megmaradt lejárat idő					
		D≤1 hó	1 hó<D≤ 3 hó	3 hó<D≤ 6 hó	6 hó<D≤ 12 hó	12 hó<D	Összesen
0	1	2	3	4	5	6	7
Összes eszköz	1						
Összes mérlegen kívüli követelés	2						
Effektív likviditás	3						
Összes mérlegbeli kötelezettség	4						
Összes mérlegen kívüli kötelezettség	5						
Likviditási szükséglet	6						
Likviditási hiány	7						
Likviditási mutató	8						

Forrás: 2009. december 22-ei Rendelet

Az effektív likviditást úgy számolják ki a 3.,4.,5. és 6. oszlopban, hogy minden esetben az oszlopnak megfelelően összeadják az összes mérlegen belüli és kívüli eszközt. Ehhez még hozzáadódik majd a likviditási hiány is, amely a szükséges likviditás meghatározása után számolható ki. Abban az esetben, ha ez pozitív, a következő lejárat sáv effektív likviditásához adódik hozzá. A szükséges likviditás az összes, mérlegen belüli és kívüli kötelezettségek összege, minden időszakra külön. A likviditási mutató az effektív és a szükséges likviditás hányadosa.

Mivel a szigorú szabályozás megköveteli a folyamatos beszámolást és tervezést, korlátokat szab a jövedelmezőségnek, hiszen elvárja a bankoktól a minden időtávnak megfelelő forrásfedezetet. Így igyekszik lecsökkenteni annak a lehetőségét, hogy a bank

likviditási krízisbe kerüljön, és csak azokat a forrásokat engedi jövedelmező eszközökbe fektetni, mely esetben likviditási többlet merül fel.

III. Fizetőképesség

1. A tőke megfelelés mint a fizetőképesség mőrszáma

A tőke megfelelési mutató a hitelintézet saját forrásai és az eszközök visszafizetési valószínűsége közötti relációt méri. Tehát amennyivel jobb az eszközök minősége, annál magasabb a visszafizetési valószínűség, és így csökken annak az esélye, hogy a banknak saját forrásból kell fedeznie lejáró kötelezettségeit. Éppen ezért a fizetőképesség legkifejezőbb mértékévé vált.

A Bázeli I által meghatározott 8%-os mutató még ma is érvényes, de az egyre fejlettebb kockázatmérési módszerek, a változó gazdasági környezet arra késztették a Nemzeti Bankot, hogy fokozatosan törekedjen a Bázeli II és Bázeli III szabályozások implementálására.

A 13/18/14.12.2006-as Szabályozás, annak módosításai és kiegészítései tartalmazzák a minimális tőkeszint meghatározására vonatkozó szabályokat, melyet a Román Nemzeti Bank és az Országos Tőkepiac-felügyeleti Bizottság szabott meg. Ahhoz, hogy az ezekben szereplő kockázatmérési követelményekről szóljak, meg kell határoznom azokat a fontosabb kockázatokat, amelyekről szó van a szabályozásban.

2. A tőke megfelelés meghatározásakor érintett legfontosabb kockázatok

A kockázati típusokat nagyrészt a 18/17.09.2009-es Szabályozás értelmezi, ezeket fogom felsorolni, a teljességre való törekvés nélkül:

- Hitelkockázat- egy adós nem fizetésének vagy csődjének következtében bekövetkezett jelenlegi vagy jövőbeli negatív hatás a tőkére vagy a nyereségre nézve.
- Piaci kockázat- értékpapírok árának fluktuációjából vagy a kereskedési könyvben levő tételek kamatváltozásaiból, árfolyamváltozásokból és árukockázatból eredő negatív hatások.
- Működési kockázat- folyamatok, rendszerek meghibásodása, emberi erőforrás nem megfelelő tevékenységéből származó károk, melyek külső hatások eredményei is lehetnek.
- Jogi kockázat- a működési kockázat része; büntetésekből, bűncselekményekből és kihágásokból adódó veszteségek, melyek oka a jogi háttér vagy szerződési jogok nem megfelelő alkalmazása.
- Kamatláb kockázat- jelenlegi vagy jövőbeli kockázat, mely a kamatok változásából ered, a piaci kockázatok része.

- Likviditási kockázat- annak a kockázata, hogy a hitelintézet nem tudja lejáratkor teljesíteni kötelezettségeit.

3. A tőke megfelelés meghatározása a hitelkockázatra

A fentebb említett 13/18/14.12.2006-as Szabályozás román jogi személyként működő hitelintézetekre, külföldi hitelintézetek romániai fiókjaira, pénzügyi befektetési szolgáltatásokat végző vállalatokra és szövetkezetekre terjed ki.

A hitelkockázat esetében a standard és a belső értékelésű módszerek is használhatóak a tőke megfelelés meghatározására. A standard módszerrel a 14/19/2006-os, a belső értékelésű módszerrel pedig a 15/20/2006-os Szabályzat ír elő pontos szabályokat.

A standard módszer az aktívák kitétségét a mérlegbeli értékek függvényében határozza meg. A mérlegen kívüli tételek esetén a maximális kockázatot viselők 100%-os, a közepes kockázattal rendelkezők 50%-os, míg a kiegyensúlyozott 20%-os és az alacsony kockázattal rendelkező tételek 0%-os súllyal szerepeltethetők. Ahhoz, hogy ez alkalmazható legyen az aktív és a mérlegen kívüli elemeket a lent látható táblázat egyik kategóriájának egyikébe sorolják be, majd ennek függvényében határozzák meg a kitétség mértékét, figyelembe véve a követelések minőségét is. Ha a külső minősítők nem rendelkeznek megfelelő információval az adósról, akkor 100%-os vagy 150%-os súlyt fog kapni a neki megfelelő tétel.

3. Táblázat: Ügyfélszegmentáció és azoknak megfelelő kockázati súlyok a standard módszerrel

Központi kormányzatok, központi bankok	(0%- 150%)
Regionális kormányok, helyi önkormányzatok	0%- 50%-100%
Közszektorbeli intézmények	0%- 100 %
Multilaterális fejlesztési bankok	0% -20 %-150%
Nemzetközi szervezetek	0%
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	(20 %- 150 %)
Vállalkozások	(20%-150%)
Lakossági követelések	75 %
Ingatlannak fedezett követelések	35 %- 50%
Késedelmes tételek	20%-50 %- 100 %- 100%
Fedezett kötvények	10 %- 20 %- 50 %- 100 %
Kiemelkedő kockázati kategória tételek	150%
Kollektív befektetési formák	(20%-150%)
Egyéb követelések	0%- 10%-20%- 100 %
Értékpapírosítási pozíciók	Az alapul szolgáló aktívák kockázati súlya

Forrás: 14/19/2006-os Szabályzat és Bankárképző, Kalfmann Petra, Somogyi Virág: Hitelkockázati módszerek és fedezetek, 2008, előadás nyomán saját szerkesztés

A központi bank engedélyezheti a tőke megfelelés belső minősítésen alapuló meghatározását is, melynek első lépése az ügyfelek szegmentálása.

4. Táblázat: Ügyfélszegmentáció a belső értékelésen alapuló módszerrel

Központi kormányzatok, központi bankok
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások
Vállalkozások
Lakossági követelések
Részesedések
Értékpapírosítási pozíciók
Egyéb, nem hitelkötelezettséget megtestesítő eszközök

Forrás: 15/20/2006-os Szabályzat és Bankárképző, Kalfmann Petra, Somogyi Virág:

Hitelkockázati módszerek és fedezetek, 2008, előadás nyomán saját szerkesztés

Az alap belső minősítésű módszer a PD- *nemfizetési valószínűség* és M- *lejárat* paramétereket veszi figyelembe. A nemteljesítési valószínűség az adós minősítéséből számítható ki. A fejlett módszer esetén az LGD-t- *nemteljesítés esetén a veszteség mértéke* és az EAD-t- *mulasztáskor meglévő kitettség nagyságát* is figyelembe veszik. A tőke függvényét a következőképpen határozzák meg:

$$RW = (LGD \cdot N(x) - LGD \cdot PD) \cdot (1 + (M - 2,5) \cdot b / (1 - 1,5 \cdot b))$$

Ahol: **RW**- kockázati súly

N- normális eloszlás

M- a duration típusú lejáratváltozó, mely alapesetben 2,5 év

b- PD-től függő lejáratot kiigazító paraméter (Fazekas, 2009)

A romániai szabályozások két különböző módszert határoznak meg a függvények használatára. Az első a vállaltokra, hitelintézetekre, központi bankokra és önkormányzatokra használatos, a másik pedig kifejezetten a lakossági szegmensre.

4. A tőke megfelelés meghatározása a piaci kockázatokra

A 22/27/2006-os Szabályozás megkülönbözteti a pénzügyi instrumentumok pozíciókockázatát, a partnerkockázatot, az árfolyamkockázatot és az áruk árfolyamváltozásának kockázatát. Ezeket a tételeket nagyrészt a kereskedési könyvben találjuk meg, mely olyan pénzügyi eszközökből és árukból állnak, amelyeket értékesítés vagy más elemek fedezése céljából vásároltak.

A standard módszer alapján a pozíciókockázat a hitelintézet által birtokolt hosszú és rövid pozíciójú értékpapírok különbségeként számítható ki, minden nap, piaci áron, a BNR által közölt napi árfolyamon. A követeléseket megtestesítő értékpapírok kibocsátói kategóriánként és lejárat alapján más- más kockázati súlyt kapnak, ugyanígy a részvények és derivatív termékek is hasonlóan. Az árfolyamkockázat esetében, ha nettó valuta és aranypozíció értéke

meghaladja a saját tőke 2%-át, akkor az érték 8%-a lesz a tőkekövetelmény. A nettó nyitott pozíciót úgy határozzák meg, mint a nettó spot és nettó forward pozíció, a lekért garanciák, nettó jövőbeli költségek és bevételek, valamint az opciók nettó értékének összegét. Az árukockázat nagyrészt derivatív termékek alapját képező árukra vonatkozik, melyeket lejáratuknak függően látnak el a megfelelő kockázati súlyokkal.

A belső módszer a piaci kockázatok tőkekövetelményének meghatározásához egy alternatív módszerét mutatja be. A kockáztatott értéket naponta határozzák meg, 99%-os konfidenciaszint mellett, mely adatot 10 napig tárolnak, a megfigyelési idő egy éve, valamint az adatokat trimeszterenként frissítik. Ebben az esetben a hitelintézet a következők közül a nagyobb értéket használja tőkekövetelményként: az előző napi kockáztatott érték, a nem fizetési valószínűséggel korrigálva vagy az utolsó 60 nap átlagos VaR értéke, a back-testing túllépések számával korrigálva, esetlegesen a nem fizetési valószínűségekkel is.

5. A tőkemegfelelés meghatározása a működési kockázatra

A szabályozások három módszert határoznak meg a működési kockázatok tőkekövetelményének definiálására.

Az alapszámítás a 3 éves átlagos eredménynek a 15%-át követeli meg. A standard módszer alapján a táblázatban látható üzletágak a nekik megfelelő súlyt kapják.

5. Táblázat: Üzletágak a nekik megfelelő súlyokkal a standard módszer alapján

Vállalati pénzügyek	18%
Kereskedelem és értékesítés	18%
Fizetés és elszámolás	18%
Pénzügyi közvetítés	15%
Kereskedelmi banki tevékenység	15%
Lakossági banki tevékenység	12%
Lakossági közvetítő tevékenység	12%
Vagyonkezelési tevékenység	12%

Forrás: 24/29/2006-os Szabályozás és Fazekas Zsófia: A Bázis 2 Pénzügyi szabályozási rendszere, Budapest, 2009 alapján saját szerkesztés

Az alternatív standard módszer használatára abban az esetben ad a felügyelet engedélyt, ha a hitelintézet jövedelmének 90%-a lakossági és vállalati szférából származik, valamint a követelések nagy része magas nemfizetési valószínűséggel rendelkezik. A számítási mód pedig abban változik, hogy a kereskedelmi banki és a lakossági hitelezés 3,5%-os súlyt kap,

melyet nem a jövedelemhez viszonyítanak, hanem az egy év alatt felgyülemelő követelésekhez.

A fejlett módszer egy belső modell, amely egyaránt felhasznál belső és külső adatokat, szcenárióelemzéseket és környezet jellemző tényezőket. A kockázatmérés 99%-os megbízhatósággal történik, várható és nem várható veszteségek előrejelzésével. Ez a módszer a leghatékonyabb a tapasztalatok alapján. (Fazekas)

IV. Jövedelmezőség

Mint minden gazdasági egység, a hitelintézetek elsődleges célja a profitmaximalizálás. A felügyeletök törekszenek olyan rendszer kialakítására, amely középutat jelent a túlszabályozás és a túlzott szabadság biztosításában a kockázatok kezelésekor. Ennek okáért határoz az olyan likviditási és tőke megfelelési követelmények alkalmazásáról, amelyeket az előző két fejezetben taglaltam, mellyel keretek közé szorítja a jövedelmezőség fokát is. (Zsolnai, 2011)

1. Du-Pont elemzés

A jövedelmezőség mérésének első lépése a profit meghatározása. A bankvezetés feladata a költségek és bevételek optimalizálása, ezek után pedig a jövedelmezőség meghatározása.

A ROE mutatót, melynek képletét lent láthatjuk, a Román Nemzeti Bank a banki hatékonyság kifejezésére használja, a részvényesek szemszögéből. A tőkearányos nyereség a hitelintézet saját tőkéjének profittermelő képességét mutatja meg. Hátránya, hogy magas értéket vehet fel abban az esetben, ha a bank nem rendelkezik megfelelő szintű tőkével, viszont. (Lupulescu, 2011)

$$ROE = \frac{\text{Nettó profit}}{\text{Saját tőke}} * 100$$

Ezen hiba kiküszöbölése céljából a ROE-t két tényezőre bontják fel, melyek számítási módja a következő:

$$ROE = ROA * EM; \quad ROA = \frac{\text{Nettó profit}}{\text{Összes eszköz}} * 100; \quad EM = \frac{ROE}{ROA} = \frac{\text{Összes eszköz}}{\text{Saját tőke}}$$

A ROA, vagy más néven eszközarányos-nyereség az egy eszközre jutó nettó nyereséget és a menedzsment eszközfelhasználásának hatékonyságát számszerűsíti. Az EM egyféle tőkeáttételi ráta, mely a bank azon képességét tükrözi, amely segítségével a saját tőkéből eszközöket tart. A ROE mutató ezen tényezőkre bontását Du-Pont elemzésnek nevezik. Néhány hasonló mutatót a lenti táblázatban tüntettem fel, azok magyarázatával. Ezek,

komplexitásuknak köszönhetően, több tényezőtől is függhetnek, ezért némely esetben szükséges az eredménykimutatás vagy mérleg részletesebb vizsgálata. A lenti indikátorok tanulmányozása során a ROE mutató akár több indikátor szorzataként is felírható, például:
 $ROE = PM \cdot AU \cdot EM$

6. Táblázat: Jövedelmezőségi mutatók

Megnevezés	Képlet	Magyarázat
Saját tőke aránya	$FL = \frac{\text{Saját tőke}}{\text{Összes eszköz}} \cdot 100$	EM inverze, a bank tőkésítését méri.
Nettó profit aránya	$PM = \frac{\text{Nettó profit}}{\text{Összes bevétel}} \cdot 100$	A bank költségcsökkentő képességét méri.
Eszközök kihasználtsága	$AU = \frac{\text{Összes bevétel}}{\text{Összes eszköz}} \cdot 100$	Az eszközök bevételtermelő képességét mutatja meg.
Saját tőke jövedelmezősége	$\frac{\text{Nettó profit}}{\text{Jegyzett tőke}} \cdot 100$	A részvényesek számára a részvényeik jövedelmezőségét jelenti.
Jövedelmezőségi ráta	$\frac{\text{Nettó profit}}{\text{Összes költség}} \cdot 100$	A bank költségbeli áldozatának eredményességét méri.
Kamatmarzs	$\frac{\text{Nettó kamatjövedelem}}{\text{Termelékeny eszközök}} \cdot 100$	Magas értéke hatékony menedzsment-tevékenységre utal, alacsony szintje kockázatkerülésre vagy magas költségszintre.
Tevékenység költsége	$\frac{\text{Összes költség}}{\text{Összes bevétel}} \cdot 100$	Az arányt mutatja meg, amelyben a bevételek fedezik a költségeket.

Forrás: Grigore Lupulescu- A kereskedelmi bankok profitabilitásának belső kezelési módszerei, Közgazdasági Kiadó, Bukarest, 2011

2. Jövedelmezőség mint a teljesítmény kifejezője

A jövedelmezőség meghatározásakor fontos azokat a mutatókat és mérési módszereket is figyelembe venni, amelyek a teljesítményt számszerűsítik, hiszen ezek kiinduló alapja a profit. A banki teljesítmény három tényező függvénye, a jövedelmezősége, a felmerülő kockázatoké és a bankmenedzsmenté, amely összehangolja az említett két tényezőt. Ezzel

egyetemben feladata, hogy minél nagyobb profitot érjen el adott kockázat mellett, illetve minél kisebb kockázatnak tegye ki a hitelintézetet adott nyereség mellett.

A banki teljesítménymérés kétféleképpen valósul meg: az eredménykimutatás vizsgálatával és indikátorok segítségével. Dolgozatomban a második módszerrel fogok foglalkozni, mivel az eredménykimutatás vizsgálata csak alapját képezi a mutatók meghatározásának, nagyobb elméleti háttér nélkül. (Lupulescu, 2011)

A mutatók számításánál a ROE és ROA mutatókon kívül a lenti táblázatban tüntettem fel azokat a mutatókat, melyek meghatározóak a teljesítmény értékelésekor. A kamatmarzsot többféleképpen le lehet bontani, különböző tevékenységek marzsát meghatározva, melyeket külön nem tárgyaltam.

7. Táblázat: Teljesítménymérő mutatók

Megnevezés	Képlet	Magyarázat
Nettó kamatmarzs	Kamatbevételek-Kamatkiadások	Alacsony értéke nagy kamatoktól való függőséget jelez, magas értéke a profit vagy a kockázatok növekedését jelenti.
Betétek átlagos költsége	$\frac{\text{Ügyfeleknek fizetett kamatok}}{\text{Átlagos betétállomány}} * 100$	Alacsony értéke likviditási problémákra vagy a források szerkezetében bekövetkező változásokra utal.
Hitelek átlagos kamatbevétele	$\frac{\text{Ügyfelektől kapott kamatok}}{\text{Átlagos hitelállomány}} * 100$	Alacsony értéke alacsony kockázatvállalásra utal, magas értéke pedig problémás hiteleket jelezhet.
Hitel és betét kamatmarzs	Hitelek átlagos kamatbevétele- Betétek átlagos költsége	A bank minél magasabb értékre törekszik, minél kisebb kockázat mellett.

Forrás: Grigore Lupulescu- A kereskedelmi bankok profitabilitásának belső kezelési módszerei, Közgazdasági Kiadó, Bukarest, 2011

V. Eszköz-forrás menedzsment

A bankmenedzsment minőségét az határozza meg, hogy milyen hatékonyan teremt megfelelést az erőforrások és a szükséges kiadások között, a célok elérése érdekében. Ezt úgy valósítják meg, hogy az erőforrások függvényében meghatározzák minden aktív esetében azt a részt, melyet fel fognak használni, tiszteletben tartva a likviditásnak, prudens működésnek és fizetőképességnek való megfelelést, elérve egy adott jövedelmezőségi fokot. Elsősorban az RNB által meghatározott kötelező tartalékrátának megfelelően kerül allokálásra a tőke. A megmaradt részt egyéb aktívákba fektetik be, a likviditás és profitabilitás

biztosításával. Ezért igaz a kijelentés, hogy az eszköz-forrás menedzsment egyensúlyt teremt a likviditás, fizetőképesség és jövedelmezőség között. (Dănilă, 2002)

1. Az ALCO (Asset/Liability Committe)

A hitelintézetek eszköz és forrás kezelésének hatékonyságáról az ALCO, vagyis a Eszköz-forrás Bizottság gondoskodik. Romániában ez a Bizottság az Igazgatótanács albizottságaként működik. Az ALCO beszámolóval tartozik az eszköz-forrás menedzsmentet, a finanszírozási stratégiát, a kamat- és likviditási politikát illetően az Igazgatótanácsnak. (Román Kereskedelmi Bank hivatalos oldala)

2. Az eszköz-forrás menedzsment feladatai, módszerei

Az eszköz-forrás menedzsment fő feladata a mérleg menedzselése, mely alapján három fontos feladat merül fel: a mérlegtervezés, az eszköz- forrás és a likviditás menedzsmentje. Az eszköz-forrás menedzsment segítségével gap-elemzést készítenek, valamint a kamatérzékenység változását becslik. A likviditásmenedzsment a stresszteszteket és a likviditási stratégiák meghatározását foglalja magába. Dolgozatomban, az eszköz-forrás menedzsment egyéb funkciói mellett, a gap-elemzésre és a kamatérzékenység meghatározására, valamint a likviditásmenedzsmentre fektetek hangsúlyt.

A **gap-elemzés** az eszköz-forrás menedzsment legfontosabb és legnagyobb kontinuitást igénylő tevékenysége, mely során jellemzően hosszú távon kerül elemzésre a bankmérleg és a tételek maturitása. A statikus gap-elemzés az eszközöket és forrásokat lejáratú sávokba sorolja, meghatározva a réseket. Ez elhanyagolhatatlan, mivel a mérleg szerkezete nap, mint nap változik. A durációt általában a kamatérzékenység meghatározására használják, de a portfóliók tartási idejének becslésére is alkalmas. A dinamikus gap-elemzés jövőbeli rések előrejelzésére használatos, valamint fedezeti megoldások keresésére. A hosszú távú eszközök/hosszú távú források mutató az egy évnél több időn belül lejáratú eszközöket és forrásokat veszi figyelembe, egy limitet határozva meg.

A **kamatérzékenység menedzselésének** egyik módszere a réselemzés, melyet az előzőekben tárgyaltam. A módosított duráció egy hitelportfólió vagy kötvény nettó jelenértékét határozza meg különböző kamatlábak mellett, megmutatva hogyan változik a hitel értéke. A DV01 vagy PVBP a legnépszerűbb kötvényértékelési módszer, mely becsli a kötvény értékét, ha egy bázisponttal növekszik a kamatláb. A nettó kamatjövedelem-érzékenység (NII) olyan szcenárióelemzésekre alapszik, melyek segítenek előrejelezni a piaci mozgások alakulását, sokkok hatását az eredménykimutatásra, a mérlegre.

A **likviditásmenedzsment** a likviditási gapek napi rendszerességgel történő meghatározása által biztosítja, hogy az egyes hiányosságok, rések, a meghatározott értékeken, limiteken belül maradjanak. A megfelelő likviditásmenedzsment tartalmazza a likviditási terv elkészítését, a likviditási pufferek, likviditási politika és limitrendszer azon szinten való definiálását, melyet a menedzsment elfogadhatónak tart. (Oracle, 2011)

VI. A Bázeli III. szabályozás követelményei

Az új Bázeli követelmények keretét szabnak a kereskedelmi bankok likviditásának, fizetőképességének és jövedelmezőségének is. 2010-ben dolgozták ki a keretrendszert, de a tőke megfelelést illetően 2011-ben és a likviditást illetően 2013-ban kerültek végleges formájukba. Az intézkedések mikro- és makroszinten is hatással vannak a bankrendszerre, megcélózva a bankok sokktűrő-képességének növelését, a kockázatkezelés módszereinek fejlesztését, biztosítva az adatok nyilvánosságát. A szabályok 2019-től válnak kötelező jellegűvé, de addig is folyamatos beszámoltatással tartoznak a G20-as országok.

A tőkeszabályok szigorítását a két módszerrel kívánják elérni, egyrészt csökkentették a szavatoló tőke esetén beszámítható elemeket, másrészt emelték a csoportszinten meghatározott limiteket. Ezek értékét a lenti táblázatban foglaltam össze. Bevezettek egy tőkefenntartási puffert, melynek értéke 2,5%, emellett lehetőség nyílik egy anticiklikus puffer alkalmazására is, ha úgy dönt az országok felügyelete.

8. Táblázat: Tőkekövetelmények a Bázeli III. alkalmazása előtt és után

Megnevezés	2010-ben	2013-ban	2019-ben
Elsődleges alapvető tőke/kockázattal súlyozott eszközállomány	2%	3,5%	7%
Alapvető tőke/ kockázattal súlyozott eszközállomány	4%	4,5%	8,5%
Szavatoló tőke/ kockázattal súlyozott eszközállomány	8%	8%	10,5%

Forrás: Szombati Anikó- A Bázeli III. rendszerszintű hatásai itthon és Európában, MNB szemle, 2010

A likviditási szabályokat illetően, bevezették a likviditási fedezeti rátát (LCR) és a nettó stabil forrásarány mutatót (NSFR). Az utóbbit a likviditási rések kiküszöbölésére, az LCR-t pedig a 30 napos likviditási sokkok ellen alkalmazzák. Az LCR-re vonatkozó követelményeket a lenti táblázatban foglaltam össze.

9. Táblázat: Likviditási követelmények a következő években

	2015	2016	2017	2018	2019
LCR követelmény	60%	70%	80%	90%	100%

Forrás: Bank For International Settlements hivatalos oldala

Ezen kívül meghatároztak egy 3%-os tőkeáttételi mutatót, megnövelték a kereskedési könyvben található tételek tőkekövetelményét és a partnerkockázat követelményét is, kitűzve célnak a rendszerszintű tőkemegfelelést. Ilyen keretek között fognak működni az elkövetkezendő években a bankrendszerek, melyek fokozatosan próbálnak alkalmazkodni a kért követelményekhez.

VII. Bankpiaci elemzés a Raiffeisen Bank Románia és a Román Kereskedelmi Bank esetén

1. Bevezető

Választásom azért esett erre a két kereskedelmi bankra, mert fontosnak tartottam a hitelkihelyezések szempontjából kockázatkereső és kockázatkerülő bankok összehasonlítását. Az elemzés úgy nyer jelentőséget, ha egy olyan bank esetén vizsgálom, mely hitelkihelyezései a legmagasabbak és egy olyan bankkal összehasonlítva, mely követelései szempontjából a legjobb tíz között szerepelt bár, de a hitelek minőségére is nagy hangsúlyt fektetnek.

A Román Kereskedelmi Bank, az Erste Csoport tagja, évek óta első helyen szerepel aktívák szempontjából a román bankpiacon, veszteségei azonban óriásiak voltak 2012-ben, melyek oka a nem megfelelő hitelek magas szintje. (Dobre, 2013) A Raiffeisen Bank Románia, az osztrák bank leányvállalata, 2008 és 2011 között az első öt legnagyobb piaci részesedéssel rendelkező bankok között végzett aktívák szempontjából, 2012-ben pedig hatodik helyre került. (Voican, 2013) Nem rendelkezik nagy hitelveszteségekkel, profitja alapján a 2011 szeptemberi jelentések szerint a Román Fejlesztési Bank után második legnagyobb piaci részesedést tudhatja magáénak. (Hostciuc, 2011)

A dolgozat következő részében az említett bankok likviditási, tőkemegfelelési és jövedelmezőségi elemzését végeztem el. Az időszak, amelyet vizsgáltam 2005 és 2011 közé esik, mivel a 2012-es évre vonatkozóan nem kerültek publikálásra a pénzügyi jelentések. Ugyanakkor néhány esetben eltértem az időszakok teljes elemzésétől, adatok hiányában. A

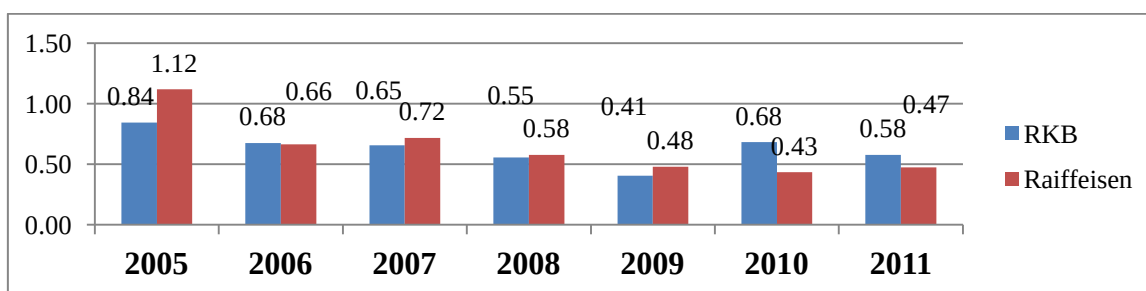
vizsgálat alapjaként szolgáló bankmérlegek és eredménykimutatások a mellékletben találhatóak meg.

2. Likviditás

Mivel a Román Nemzeti Bank által kért likviditásra vonatkozó havi jelentések nem nyilvánosak, a pénzügyi jelentésekben található lejáratú sávokat kellett használnom. A különbség a lejáratú sávok beosztásában rejlik. A mérlegen kívüli tételek nincsenek minden esetben feltüntetve a jelentésekben, ezért ezektől el kellett tekintenem a likviditási mutatók kiszámításakor. A RKB és a Raiffeisen Bank esetén kapott értékeket a melléklet tartalmazza.

Elsősorban a három hónapnál kisebb lejáratú eszközökre és forrásokra számítottam ki indikátorok értékét, melyet a lenti diagramban tüntettem fel. Különösebb eltéréseket nem vehetünk észre a két bank között 2005 és 2011 között. A szükséges likviditások az esetek nagy részében nagyobbak voltak, mint az effektív likviditások.

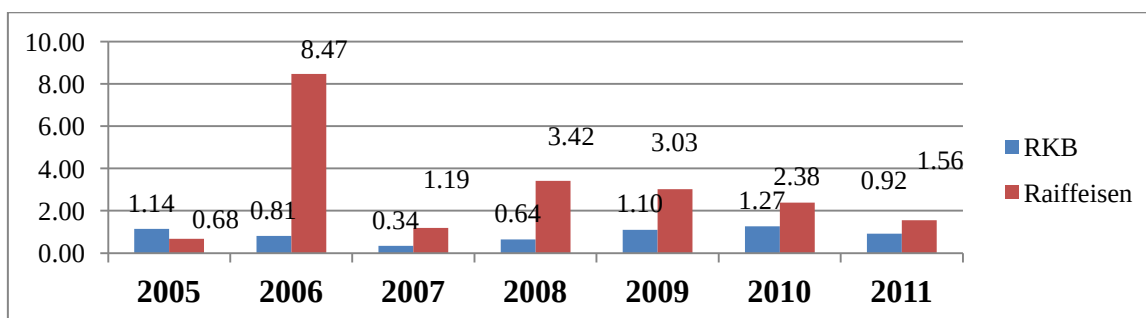
1. Ábra: Likviditási mutató $D \leq 3$ hó

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügyi jelentései alapján

A lenti diagramon a három hónap és egy év között lejáratú tételekre vonatkozó mutatókat tüntettem fel. A Raiffeisen likviditási mutatói szinte minden évben nagyobbak, mint az RKB-é, 2006-ban több, mint 8-szorosa az effektív likviditás a szükséges likviditásnak az osztrák banknál.

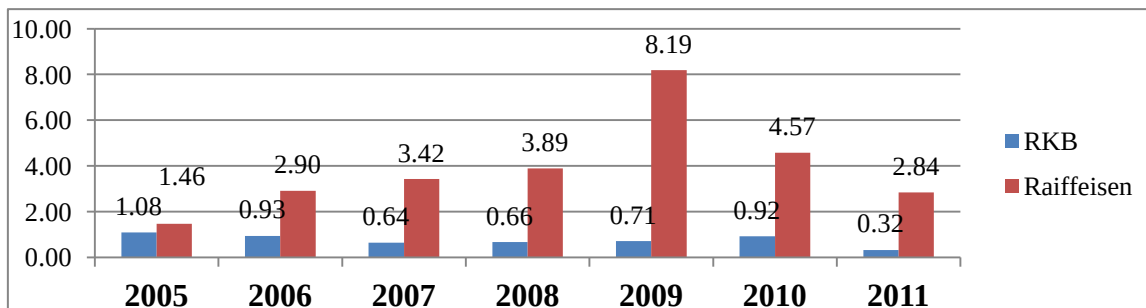
2. Ábra: Likviditási mutató $3 \text{ hó} < D \leq 1 \text{ év}$

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügyi jelentései alapján

Az egy és öt év között lejáró eszközök és források esetén is a Raiffeisen Bank rendelkezik magasabb mutatókkal, az elemzett időszak teljes egészében nagyobb az effektív likviditás a szükségesnél.

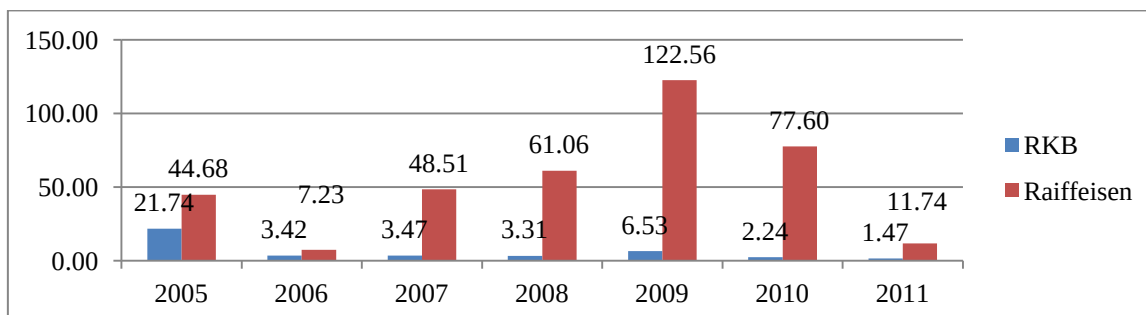
3. Ábra: Likviditási mutató 1 év<D≤ 5 év

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügyi jelentései alapján

A lenti diagramon megfigyelhető, hogy 2009-ben az eddigi legmagasabb értéket éri el a likviditási mutató a Raiffeisen esetén, az alacsony likviditási szükséglet miatt. Az osztrák banknál kicsi azon források aránya, amely 5 évnél több időn túl jár le.

4. Ábra: Likviditási mutató 5 év<D

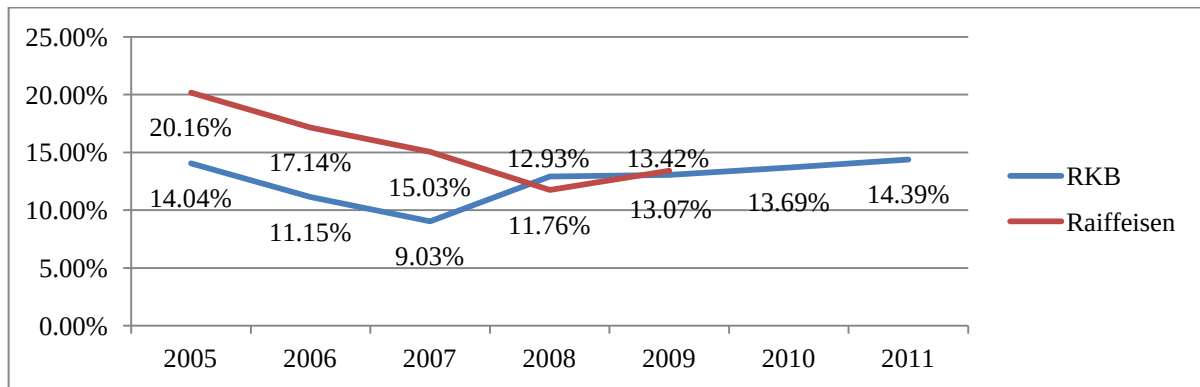

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügyi jelentései alapján

3. Fizetőképesség

A tőkeemfelelést illetően két mutatót számoltam, az alapvető tőke és a szavatoló tőke alapján mindkét bank esetén. Az RKB pénzügyi jelentéseiben külön fel vannak tüntetve a T1-re, T1+T2-re és a kockázattal súlyozott eszközállományra vonatkozó adatok. A Raiffeisen Bank esetén pedig T1-nek a saját tőkét tekintettem, míg a szavatoló tőkéhez hozzáadtam az alárendelt kölcsöntőke értékét. A kockázattal súlyozott eszközállomány értékét nem tartalmazták 2010- és 2011-es jelentések, ezektől a számításoktól így el kellett tekintenem. Az alapvető tőkeelemek és a kockázattal korrigált eszközállomány értékei alapján kijelenthetjük, hogy 2007 és 2008 idején volt a legkisebb a tőkeemfelelés mindkét bank esetén, mivel a kockázattal súlyozott eszközállomány nagyobb mértékben nőtt, mint a tőke. Ezt a lenti táblázatban szemléltettem.

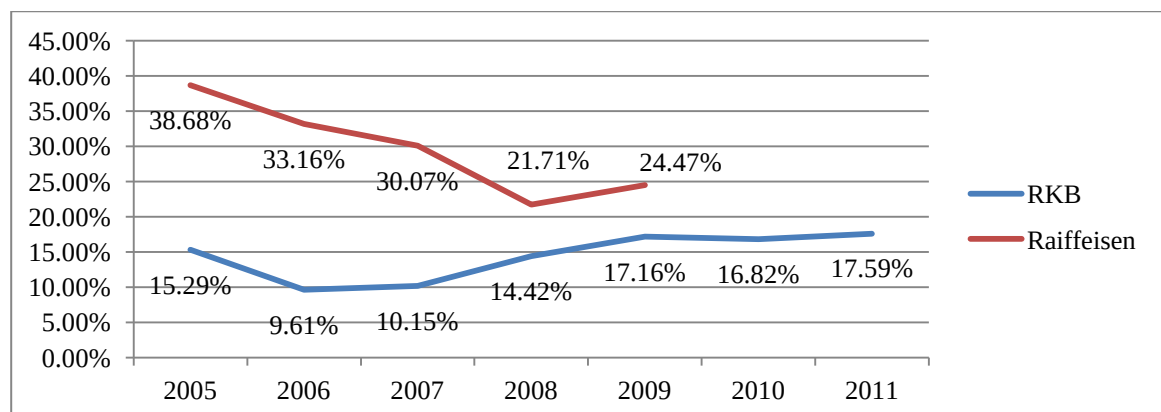
5. Ábra: Tőkemegfelelési mutató az alapvető tőkeelemek értékével számolva

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügyi jelentései alapján

A lenti ábrából kitűnik, hogy a szavatoló tőkével számolt tőkemegfelelési mutató is 2007-ben és 2008-ban volt a legalacsonyabb. Az alárendelt kölcsöntőke nem befolyásolja nagy mértékben a mutató alakulását, hiszen nem változik sokat a mutatók értéke az alapvető tőkével számolt tőkemegfeleléshez képest. 20%-nál is magasabb mutatóinak köszönhetően, a Raiffeisen Bank fizetőképessége minden évben meghaladja az RKB esetén számoltakat,

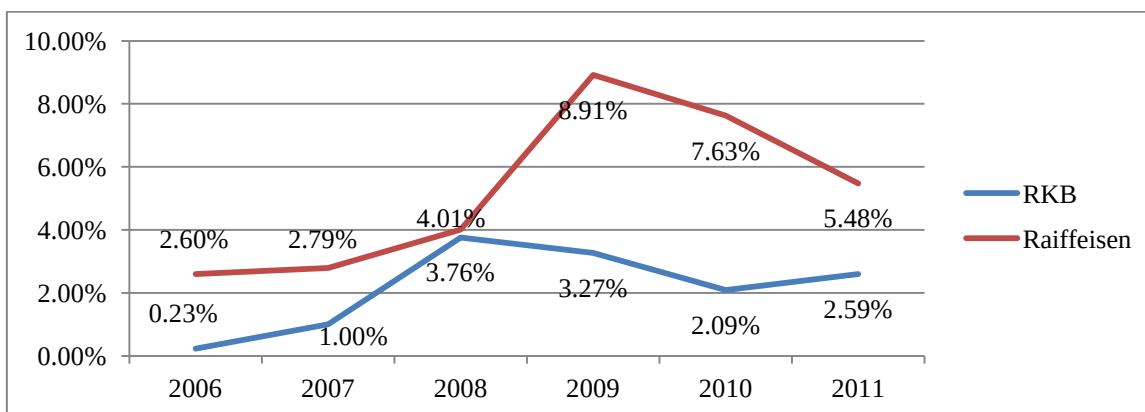
6. Ábra: Tőkemegfelelési mutató a szavatoló tőke értékével számolva

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügyi jelentései alapján

A céltartalékok alakulása alapul szolgál a kockázattal szembeni védekezés vizsgálatához. A követelések után képzett céltartalékokat költségként írják le, csökkentve a vállalat jövedelmezőségét. Mindkét bank esetén azokat a tételeket számítottam bele a minősített eszközök közé, melyekre céltartalékokat képeztek. Az ábrán jól látható, hogy az RKB esetén jóval kisebb a céltartalék aránya, minden évben. 2008-2009 körül tapasztalható egy ugrás az értékekben, a gazdasági válság következtében tanúsított védekezési mechanizmusként.

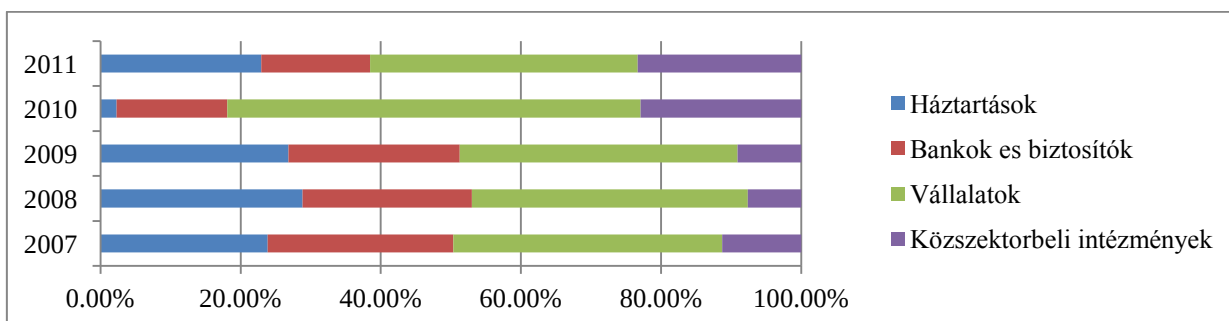
7. Ábra: Céltartalékok értéke a minősített eszközökhöz viszonyítva

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügyi jelentései alapján

A következő ábrán a hitelek tartalékképzés utáni megoszlását tüntettem fel. A közszektorbeli intézmények követeléseik egyre növekszenek az RKB-nál. Feltűnően kicsi a 2010-ben háztartásoknak adott hitelek aránya, ez nem a háztartásoknak nyújtott hitelek csökkenésének tulajdonítható, hanem a vállalati, banki és közszektorbeli követelések növekedésének.

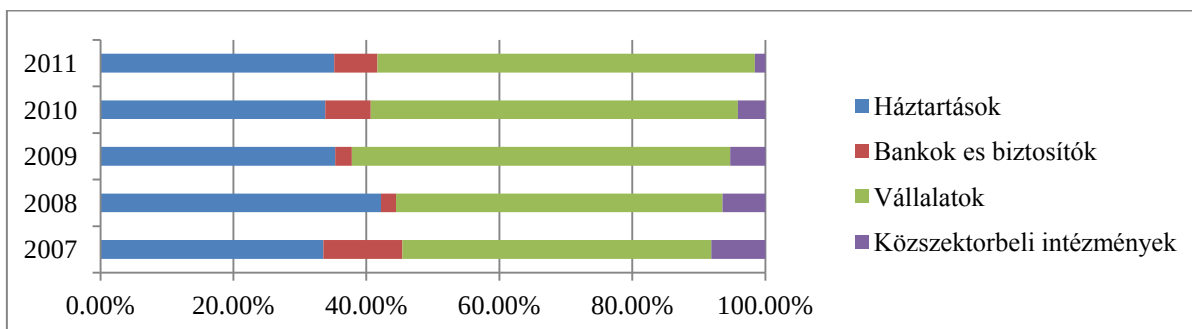
8. Ábra: Hitelek értéke céltartalékok levonása után RKB

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügyi jelentései alapján

. Az Raiffeisen Bankról elmondhatjuk, hogy a vállalatok és háztartások hitelezője, a közszektorbeli intézmények részesedése pedig folyamatos csökkenésben van 2007-től. De nem vonhatunk le csupán az ábrából kiindulóan pontos következtetéseket, mivel az arányok nem csak a követelések értékétől függenek, hanem a hitelek besorolásától is, és ez alapján pedig a céltartalékok mértékétől.

9. Ábra: Hitelek értéke céltartalékok levonása után Raiffeisen

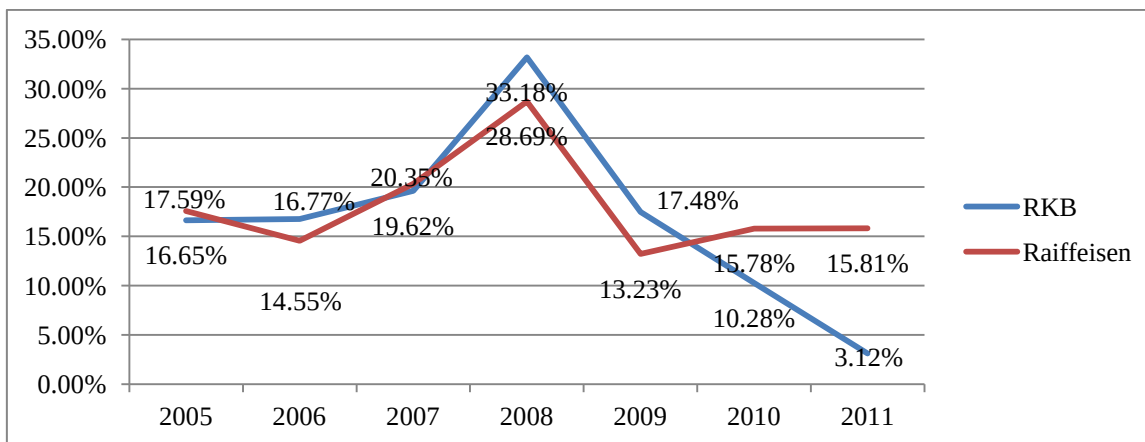

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügyi jelentései alapján

4. Jövedelmezőség

A jövedelmezőség vizsgálatakor elsősorban a ROE és ROA mutatókat számítottam ki. A lenti ábrából kivehető, hogy a két kereskedelmi bank esetén hasonló tendenciát mutatnak a ROE mutatók. Viszont az RKB mutatói tovább csökkennek 2009 után, mivel 2010-re 34,12%-kal, 2011-re pedig 66,52%-kal csökken a nyereség előző évhez képest. 2008-ban a legmagasabbak a mutatók, mivel például a Raiffeisen esetén majdnem megkétszereződik a nyereség előző évhez képest.

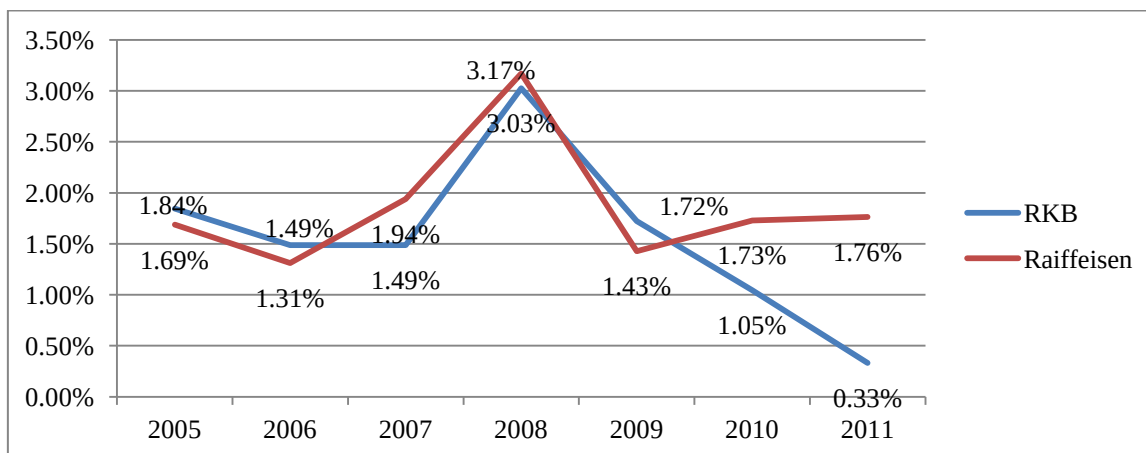
10. Ábra: ROE mutató

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügyi jelentései alapján

Nagyjából azonos tendenciát követ a ROA mutató is, hiszen az eszközállomány nem változik nagymértékben. 2005-ben viszont az RKB kisebb eszközállománnyal nagyobb profitot realizál, mint a Raiffeisen. 2008-ban pedig a Raiffeisen alacsonyabb tőkearányos nyeresége ellenére nagyobb az eszközfelhasználási hatékonyságot tanúsít, mint az RKB.

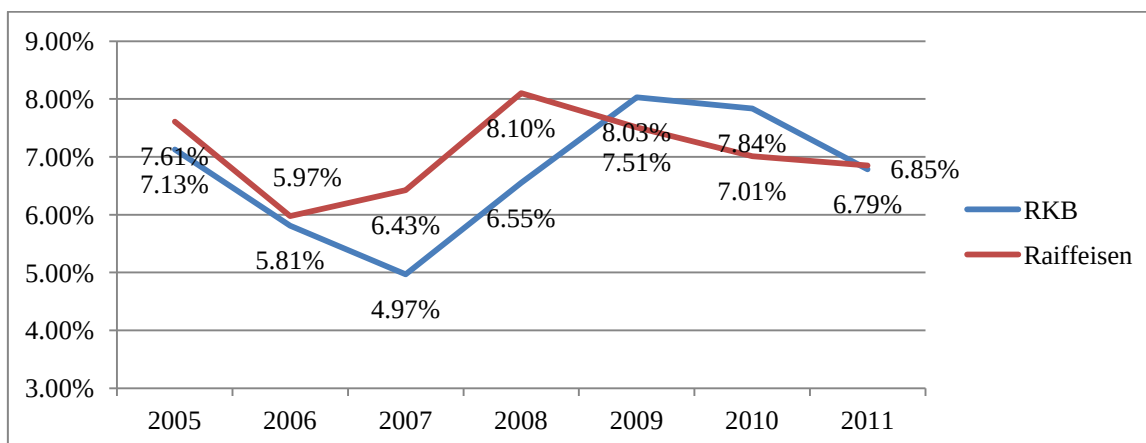
11. Ábra: ROA mutató

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügyi jelentései alapján

A kamatmarzs alakulását a lenti táblázat szemlélteti, melyet úgy számítottam ki, hogy a nettó kamatjövedelmet arányítottam a termelékeny eszközökhöz. 2006 és 2007 között a legalacsonyabbak az értékek. Ez annak köszönhető, hogy a nettó kamatjövedelem kisebb mértékben nő, mint a követelések értéke. Az is észrevehető, hogy az RKB 2009-től magasabb nettó jövedelmet tud elérni, mint versenytársa.

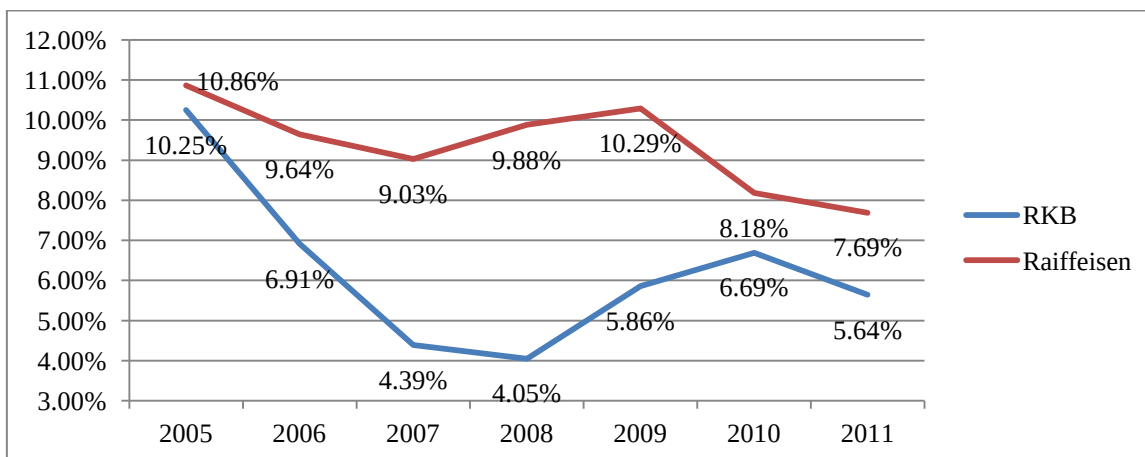
12. Ábra: Kamatmarzs

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügyi jelentései alapján

A lenti diagramban szereplő értékeket a betétek átlagos költségének és a hitelek átlagos kamatbevételének különbségeként határoztam meg. A Raiffeisen Bank láthatóan magasabb kamatmarzsokkal rendelkezik, a betétkamatok 2009-ben a legmagasabbak. A kamatmarzs 2007-ben veszi fel a legkisebb értékét a Raiffeisen esetén, amikor a 3,04%-os betétkamathoz 9,03%-os hitelkamat társul. 2008-ban az RKB-nál 11,84% a betétek átlagos költsége, melyhez nem tudtak alkalmazkodni a követelések kamatlábai, elérve a legkisebb értéket az elemzett években.

13. Ábra: Hitel és betét kamatmarzs

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügyi jelentései alapján

A mellékletben találhatóak azon mutatók értékei, melyeket szintén a jövedelmezőség méréséhez használnak, ezekből kiemelem a kiugró értékeket. Az összes eszköz/saját tőke mutató 9 feletti értéket vesz fel 2007-ben az RKB esetén, mivel 32%-kal nő az eszközök értéke előző évhez képest. Az FL tőkeáttételi mutató 2011-ben a legmagasabb, mivel a Raiffeisen Bank saját tőkéje nagyobb mértékben nőtt, mint az eszközei összege. A PM mutató megmutatja, hogy egységnyi bevétellel mennyi profitot értek el. A legnagyobb és legkisebb érték is az RKB-t illeti, 2008-ban 40% felett, 2011-ben pedig csak 5,56%-on határozódik meg, a nettó profit csökkenése miatt. A bevétel/eszköz mutató értékei 4 és 10% között mozognak. A saját tőke jövedelmezősége 2008-ban a legmagasabb, az RKB esetén a profit szintje majdnem eléri a tőke szintjét, a Raiffeisen esetén pedig előző évhez képest majdnem megduplázódik a nettó profit. A jövedelmezőségi ráta is hasonlóan alakult, 2008-ban elérve az RKB részére a 101,64%-ot. A jövedelmezőségi rátát illetően, a Raiffeisen viszonylag stabil 20-30% körüli értékekkel rendelkezik. A tevékenység költsége szempontjából kijelenthetjük, hogy a Raiffeisen Bank költségeit magas arányban fedezi a bevételekből. A nettó kamatmarzsokat elemezve, a Raiffeisen esetén 2009-ben, míg az RKB esetén 2011-ben figyelhető meg visszaesés.

5. Réselemzés és kamatkockázat vizsgálata

Ahhoz, hogy szemléltessem az ALCO tevékenységét az eszköz-forrás menedzsmentet illetően, a kamaterzékeny eszközökre és forrásokra vonatkozóan réselemzést készítettem. Az elemzés 2008-tól számszerűsíti a lejátsra vonatkozó eredményeket, a hiányzó adatok miatt. Mivel még a lejátsati sávok sem mutattak egyezést a két banki jelentésben, konkrét összehasonlítást nem tudtam végezni, ezért egy szcenárióelemzésbe foglaltam bele a kamatjövedelem változását a kamatok különböző értéke függvényében.

Az RKB esetén az eszközök és források közti eltérések főleg az egy hónapnál kevesebb, 1 és 3 hónap közötti időszakban magasabbak. Az eszközarányos részeket illetően nincsenek kiugró értékek, 2008-ban a legalacsonyabb, mivel ebben az évben a legkisebb az összes eszköz értéke és magas a lejáró források aránya is. A saját tőke értéke 2009-re 8,03%, 2010-re 12,04%, 2011-re pedig 10,22%-kal nőtt, ez magyarázza a saját tőke arányos rés alakulását.

A Raiffeisen Bank esetén a három hónap alatt lejáró eszközök és források között figyelhetünk meg negatív résarányt. A többi lejáratú sávban magasabb a lejáró eszközök értéke, mint forrásoké. 2008-ban, az 5 évnél magasabb futamidővel rendelkező tételek résaránya a legalacsonyabb az eszközarányos rés esetében, -80%. Ennek oka az alacsony eszközérték és a magas gap. Mivel legtöbb esetben magas a pozitív gap értéke, nincsenek nagy eszközarányos részek. A saját tőke arányos rés hasonló tendenciát mutat, mint az RKB esetén. Magasabb értékeket kapunk az eszközarányos részekhez képest, hiszen a saját tőke kb. csak 10%-a az eszközállománynak.

A Szenárióelemzés során két esetet vettem figyelembe: a kamatok 100 bp-os növekedését, mely kedvező a pozitív részekre és a kamatok 100 bp-os csökkenését, mely kedvező a negatív részekre. A nettó kamatjövedelem volatilitása és kockázata magasabb az RKB esetén, hiszen magasabbak a lejárás elemzésekor meghatározott értékek, ugyanakkor a nyereség nagysága is nagyobb lehet ebben az esetben a kedvező Szenárió bekövetkezésekor.

6. A Bázis III. adaptációja után bekövetkező változások

Az újabb szabályozások implementációja folyamatos kihívást jelent a hitelintézetek számára, úgy a tőkemegfelelés, mint likviditás és egyéb szabályok teljesítése szempontjából.

Ami a tőkemegfelelést illeti, a 2019-től kötelezővé váló 10,5%-os tőkemegfelelési mutató elérése a két bank közül főleg az RKB-nek okozhat majd nehézségeket. A Raiffeisen Bank az elemzett évek mindegyikében képes lenne megfelelni az új limitnek, mely az RKB-ről nem mondható el. Tőkeszintje alacsony, mivel a Raiffeisenhez képest kisebb fizetőképességi mutatókkal rendelkezik, annak ellenére, hogy a céltartalékok értéke kisebb a minősített eszközökhöz viszonyítva. Feltevődik az a kérdés, hogy a beszámítható tőke csökkenése és a limit emelése következtében képes lesz-e teljesíteni a tőkekövetelményt, és, hogy ennek érdekében nem csökkenti-e az egyébként is alacsony céltartalékok értékét, növelve kockázatát és lehetséges veszteségét.

A lenti táblázatban a likviditási fedezeti rátákat szemléltettem 2011-re vonatkozóan. Az elsődleges likviditási eszközök közé a készpénzt és a jegybanknál levő tartalékok soroltam, a másodlagoshoz az értékpapírokat. Sajnos nem tudtam meghatározni az egyes értékpapírok súlyát, mivel kockázataik nem ismertek, és a 15%-os haircuttól is eltekintettem, azt

feltételezve, hogy a vásárolt értéken fogják tovább értékesíteni az értékpapírokat. A súlyozás során figyelembe vettem, hogy az elsődleges likviditási eszközök legalább 60%-os súlyt kapnak az LCR számításakor, míg a másodlagosak 40%-ot. A nettó likviditás esetén csak a három hónapon belüli nettó pozíciót használhattam, eltekintve a 30 hónapos likviditási outflowtól. A kapott értékek csak a módszer szemléltetéséül szolgálnak. A likviditási fedezet az RKB esetén azért magasabb, mert nagyobb az elsődleges likviditási eszközök értéke, mint a Raiffeisennél.

10. Táblázat: Likviditási fedezeti ráta 2011-re vonatkozóan

2011	Elsődleges likviditási eszközök	Másodlagos likviditási eszközök	Összesen	Súlyozás	Nettó likviditás	LCR
RKB	10290,7	14143	24433,7	11831,62	13738,846	86,12%
Raiffeisen	4046,907	4132,811	8179,718	4081,2686	6392,485	63,84%

Forrás: Bank For International Settlements hivatalos oldala alapján saját szerkesztés

A nettó stabil forrásarány a stabil források és a stabil eszközök aránya, melyet a lenti táblázatban számoltam ki. Hosszú lejáratú eszközöknek tekintettem mindazon tételeket, melyek lejáratja meghaladja az egy évet. A stabil betéteket a 2005 és 2011 között meglévő betétállomány átlagaként számítottam ki, így kevésbé stabilnak számít a 2011-ben meglévő betétek és a stabil betétállomány különbsége. Stabil forrásnak tekinthető ugyanakkor a saját tőke is. A stabil betétek 85%-os, a kevésbé stabil betétek 70%-os, a saját tőke pedig 100%-os súllyal kerülnek számításba. Akárcsak az LCR esetén, a meghatározott minimális követelmény 100%. Ehhez képest az RKB jóval alulmarad 57,95%-os értékével, a Raiffeisen pedig jóval felülteljesít, köszönhetően a magas stabil forrásarányának.

11. Táblázat: Nettó stabil forrásarány 2011-re vonatkozóan

2011	Hosszú lejáratú eszközök	Stabil betétek	Kevésbé stabil betétek	Súlyozás	Saját tőke	NFRS
RKB	91740,2	23599,24286	36085,55714	45319,246	7847,4	57,95%
Raiffeisen	11166,526	7000,4855	11423,8805	13947,129	27978,731	375,46%

Forrás: Bank For International Settlements hivatalos oldala alapján saját szerkesztés

7. Összegzés

Ha megfigyeljük a Raiffeisen Bank likviditásra vonatkozó eredményeit 2006-ban és 2009-ben, láthatjuk, hogy ezekben az években veszi fel a legnagyobb értékeket. A 3 és 1 év közötti lejáratú rendelkező eszközök és források közül 2006-ban a legnagyobb a likviditási mutató, míg az egy és öt év alatt lejáratú tételek esetén 2009-ben. A ROE és ROA mutatók pontosan ezekben az években a legalacsonyabbak, ennek az oka, hogy ezekben az években jegyezték a két legkisebb eredményt. 2006-ban 3,16%-kal, 2009-ben pedig 47,24%-kal csökkent az eredmény szintje előző évhez képest. Ebben a periódusban a tőkemegfelelés közepes szinten, az átlag körül alakult

Az RKB esetén 2008-ban a legmagasabb a ROA és ROE mutatók értéke is, 33,18%-os ROE és 3,17%-os ROA mutatóval. A legkisebb hitel- és betétkamatmarzs jellemző erre az évre, és a céltartalékok értéke a legnagyobb, ami előfordul az elemzett években. Mindezen, az eredményre negatívan ható tényezők ellenére, ebben az évben volt a legmagasabb a nettó profit értéke. Az eszközállomány csak kis mértékben növekedett, az egyéb működési bevételek 43%-át tették ki a nettó eredménynek. Így lehetett magas az eredmény értéke, anélkül, hogy az eszközökön számottevő növekedés lenne tapasztalható és anélkül, hogy a kamatmarzsok megnövekedtek volna. A tőkemegfelelést illetően, 2008 nem játszott kiemelkedő szerepet, viszont a likviditási mutató csupán az öt évnél magasabb lejáratú rendelkező tételek esetén vesz fel 1-nél nagyobb értéket.

2011 az RKB számára a legkisebb eredményszintet jelentette, a nettó kamatbevétel, a növekvő hitelveszteségek és működési költségek fedezése után alig termelt nyereséget a bank. Ennek okáért, a ROE és ROA mutatók egyre csökkennek, 3,12%-os és 0,33%-os értéket véve fel. A banki likviditás szintjén a réselemzések eredményei alapján nincs kiemelkedő érték. Ami a likviditási fedezeti rátát és a nettó stabil forrásarányt illeti, az LCR értéke az elfogadható értéktől nem áll távol, viszont az NFRS értéke alacsony. Ennek oka az alacsony betétszint, az eszközeinek majdnem felét rövid lejáratú forrásokból finanszírozza. A tőkemegfelelési mutatók 2011-ben a legmagasabb értéket veszik fel. Bár céltartalékai nagyjából azonos szinten vannak, mint előző évben, növeli 11,58%-kal szavatoló tőkéje értékét.

Az ALCO, a vizsgált példán keresztül, tevékenysége során arra törekszik, hogy meghatározza azokat a kamatréseket, amelyek felmerülnek az egyes lejáratú sávokban. Előrejelzi, hogy a kamatozó források közül melyeket kell majd finanszírozni, és melyek befektethetőek. Így felkészíti a bankot a lejáratú forrás fedezésére. Forrásai egy részét így nem jövedelmező eszközökben tartja az adott időszakban. Ennek az adott pillanatban jövedelemcsökkentő hatása van, viszont, ha a bank később a fedezendő forrásra nem tud a

bankközi piacon forrásokat vásárolni, ügyfelei elégedetlenségének következményei felülmúlhatják a kiesett jövedelem értékét. Összegezve, ebben az esetben az ALCO a likviditás és a jövedelmezőség között teremt összhangot.

8. Következtetések

Ezek alapján levonhatjuk azt a következtetést, hogy azok a bankok, melyek nagy gondot fordítanak likviditásuk megőrzésére és meglévő eszközeikből finanszírozzák lejáró forrásaikat. Így likviditási keresletük csökken, a bankrendszer szintjén pedig a hitelek árának, kamatának csökkenését fogja eredményezni.

Ha alacsony az eredmény szintje, kevés jövedelmező eszközt tart a bank, így lehet a likviditási fedezeti rátája viszonylag magas értékű, és így tudja a hosszú távon lejáró forrásait rövid távon lejáró eszközökből finanszírozni.

A céltartalékok magas értéke, vagyis a kockázatokkal szembeni elővigyázatos magatartás ugyancsak az eredmény csökkenését okozza. A kockázati súlyok magas értéken való meghatározása csökkenti a bank fizetőképességét, valamint arra készteti, hogy a szavatoló tőke szintjét megfelelő szintre emelje, különben képtelen megfelelni a tőkekövetelményeknek. Minél kisebb kockázati súlyokat vesz figyelembe, annál kevesebb költsége származik a hitelintézetnek.

Arra is figyelmet kell azonban fordítania, hogy a hitelekkel kapcsolatos veszteségek ne befolyásolják nagymértékben utólag az eredményt. Ilyenkor az alacsony eredmény csak kis mértékben növeli a szavatoló tőkét, ugyanakkor kockázatkezelési módszerein szigorít a bank, és tőkeemelésre kerül sor. Ebben az esetben is társulhat az alacsony jövedelmezőséghez nagy tőkemegfelelés.

Ezen érvek alapján az általam meghatározott hipotézisek bebizonyosodtak, melyek szerint:

A likviditásra vonatkozóan azzal a feltételezéssel élek, hogy a szabályozások, törekszenek a likviditás magas szintjének megkövetelésére, mely a jövedelmezőség rovására mehet.

Bár a Bázeli tőkeszabályok a solvabilitás megőrzését segítik elő, ütköznek a bank profitmaximalizáló céljával, azáltal, hogy csak jó minőségű követelések vállalására készítetik a kereskedelmi bankokat, meghatározva a kockázatok elleni céltartalékok mértékét és képzésének módját. a likviditási és fizetőképességi követelmények teljesítése érdekében a banki jövedelmezőség csökken.

A hatékony eszköz-forrás menedzsment, a likviditás és fizetőképesség kezelésével, a megfelelő módszereken keresztül, a hosszú távú jövedelmezőséggel szoros kapcsolatban van, bár rövid távon ellentétesen hathat rá.

VIII. Irodalomjegyzék

2009. december 18-án érvénybe lépő likviditási szabályozás, a tőke megfelelésre vonatkozó 13/18/14.12.2006-as Szabályozás, 14/19/2006-os, 15/20/2006-os és 22/27/2006-os Szabályozás, a Román Nemzeti Bank és a Országos Tőkepiac-felügyeleti Bizottság felügyeletével

Ács A. (2011) : *Alikviditás dimenziói*, Hitelintézeti szemle, 10. évfolyam, 3. szám

Bank For International Settlements hivatalos oldala

Botos K. (2003): *Pénzügypolitika az ezredfordulón*, SZTE Gazdaságtudományi Kar Közleményei, JATEPress, Szeged

Crsitian Hostciuc (2011): Topul băncilor la nouă luni, Ziarul Financiar, <http://www.zf.ro/banci-si-asigurari/topul-bancilor-la-noua-luni-brd-socgen-continua-sa-fie-cea-mai-profitabila-banca-in-timp-ce-bcr-numarul-unu-la-active-a-raportat-o-pierdere-neasteptata-9042099>,

Dănilă N.- Anghel C.- Dănilă I. (2002): *Banki likviditásmenedzsment*, Közgazdasági Kiadó, Bukarest

Dr. Madár P. (2001): Monetáris szabályozás, Finance Oktatási és Kulturális Alapítvány, UNIÓ Kiadó, Budapest

Fazekas Zs. (2009): A Bazel 2 pénzügyi szabályozási rendszer, Budepesti gazdasági Főiskola, Budapest

Geroge Dobre (2013): BCR raportează prima pierdere anuală de la înființare, Wall Street, <http://www.wall-street.ro/articol/Finante-Banci/144799/bcr-pierdere-anuala-infiintare.html>

Kalfmann Petra, Somogyi Virág: *Hitelkockázati módszerek és fedezetek*, Bankárképző 2008, előadás

Király J. (2008) : *Likviditás válságban*, Hitelintézeti szemle, 7. évfolyam, 6. szám

Lupulescu G. (2011): *A kereskedelmi bankok jövedelmezőségi gazdálkodása*, Közgazdasági Kiadó, Bukarest

Oracle Financial Services (2011): Practices and Emerging Trend sin Asset Liability Management and Liquidity Risk

Pénzügyi kimutatások elkészítéséről és ellenőrzéséről szóló törvény

Răzvan Voican (2013): Topul celor mai mari 15 bănci din 2012, Ziarul Financiar, <http://www.zf.ro/banci-si-asigurari/topul-ceilor-mai-mari-15-banci-pe-2012-10606653>

Román Kereskedelmi Bank és a Raiffeisen Románia hivatalos oldala és pénzügyi jelentései

Román Nemzeti Bank hivatalos oldala

Szombati A. (2010): A Bázeli III. rendszerszintű hatásai itthon és Európában, MNB szemle

Zsolnai A. (2011) :*Banki tőkekövetelményi szabályok a hazai hitelintézetek működése tükrében*, doktori értekezés , Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Budapest

IX. Mellékletek

12. Táblázat: Az RKB mérlege 2005- 2011 között

MÉRLEG Bank (millió lej)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Aktívák							
Pénzeszközök és a jegybanknál elhelyezett összegek	6983,2	13433	17181,7	14549,5	9819,1	9468,5	10290,7
Hitelintézetekkel szembeni követelések	3583,9	3866,9	2499,1	1120,8	1453	1455,7	1006,3
Ügyfelekkel szembeni követelések	15379,2	23799,1	35061,4	42916,4	43630,8	45160,8	46990,4
Egyéb követelések	28,5	46,2	34,9	0	149,1	189,5	177,2
Értékpapírok	4865,7	1627,6	2520,3	2771,2	6567,6	11014,1	14143
Tárgyi eszközök, immateriális javak	1780,5	1727,3	1709,9	1846,9	1284,4	971,9	778,9
Egyéb aktívák	308,9	354,1	638,4	1298,6	1622,6	1684,4	497
Összes eszköz	32930,1	44854,7	59611,2	64503,8	64526,8	69945,1	73883,8
Passzívák							
Bankközi betétek	4810,5	11036,2	19601,9	19582,1	16418,6	18902,3	20742,1
Ügyfelektől származó betétek	19275	24477,1	30251,7	33237,2	35824,9	37287,1	38942,7
Kibocsátott kötvények és egyéb hitelek	4345,2	4250,9	3879,5	985,8	534,7	638,1	1000,8
Egyéb kölcsönök	733,348	953,1	1213,5	3321,3	3301,1	3804,1	3028
Céltartalékok	118,7	161,9	140,9	164,9	186,4	226,4	297,8
Alárendelt kölcsöntőke	0	0	0	1330	1906,1	1967,3	2024,7
Összes adósság	29282,8	40879,3	55087,8	58621,5	58172	62825,5	66036,3
<i>Az anyavállalat részvényeseit érintő tőke</i>							
Törzstőke	2119,6	2119,7	2119,7	2119,7	2119,7	2357,4	2880,6
Áthozott eredmény	649,1	835,4	1354,9	2936,7	3234,3	3728,4	3917,9
Tartalékok pénzügyi befektetésekből	5,3	17,4	10,5	-216,7	-45,2	-30,5	-35,8
Tőkeázsio	0	0	0	0	0	0	0
Egyéb tartalékok	873	1002,7	1038,1	1042,6	1046	1064,3	1084,7
Kisebbségi részesedés	0	0	0	0	0	0	0
Összes tőke	3647,2	3975,3	4523,3	5882,2	6354,8	7119,6	7847,4
Összes forrás	32930,1	44854,7	59611,2	64503,8	64526,8	69945,1	73883,8

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügy jelentései alapján

13. Táblázat: Az RKB eredménykimutatása 2005-2011 között

EREDMÉNYKIMUTATÁS Bank (millió lejben)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Kamatbevétel	2467,1	2975,2	3914,9	6818,3	8495,2	6648	6198
Kamatkiadás	-1115,5	-1368,2	-2049,4	-3934,3	-4876,4	-2994,1	2940,9
Nettó kamatbevétel	1351,6	1606,9	1865,5	2884	3618,7	3653,9	3257,1
Jutalék- és díjbevétel	563,6	601,2	908,1	1023,3	870,7	830,4	839,9
Jutalék- és díjkiadás	-58,8	-72,1	-84,1	-155	-212,1	-389,5	-289,2
Nettó jutalék- és díjbevétel	504,8	529,1	823,9	868,2	658,6	440,8	550,7
Kereskedésből származó nettó jövedelem	209,7	255,7	254,5	257	416,7	292,5	409,3
Egyéb működési bevételek	27,5	12	22,418	849,8	382,1	24,5	186,4
Összes működési bevétel	2093,7	2403,8	2966,3	4859,1	5081,2	4411,8	4403,5
Hitelevesztésekkel kapcsolatos költségek	89,8	-150,973	-159,677	-616,7	-2047,2	-1727	2062,1
Nettó működési bevétel	2003,9	2252,8	2806,6	4242,4	3034	2684,8	2341,4
Béreköltség	-814,3	-872,2	-1134,2	-973,8	-843,3	-770	-785,4
Amortizáció	-126,7	-185,9	-163,8	-149,778	-166	-167,6	185,38
Egyéb működési költségek	-349,9	-402,189	-458,2	-796,5	-732	-867,1	-1076
Összes működési költség	-1291,1	-1460,3	-1756,2	-1920,1	-1741,3	-1804,7	2046,8
Adózás előtti nyereség	712,7	792,4	1050,4	2322,3	1292,6	880	294,5
Nyereségadó költségei	105,5	-125,5	-162,9	-370,6	-181,9	-148,2	-49,6
Nettó profit	607,2	666,8	887,4	1951,6	1110,6	731,6	244,9

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügy jelentései alapján

14. Táblázat: A Raiffeisen Bank mérlege 2005-2011 között

MÉRLEG Bank (millió lej)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Aktívák							
Pénzeszközök és a jegybanknál elhelyezett összegek	2860,0	4293,9	4824,8	5947,6	4738,9	3999,0	4046,9
Hitelintézetekkel szembeni követelések	694,8	2036,0	1603,0	360,0	505,8	621,7	704,3
Ügyfelekkel szembeni követelések	5147,6	6690,3	8777,3	10960,5	10599,6	12513,8	14844,0
Egyéb követelések	9,3	14,3	1,2	7,6	75,1	4,8	5,4
Értékpapírok	1966,3	354,1	656,9	1338,5	3787,5	4455,3	4132,8
Tárgyi eszközök, immateriális javak	378,5	380,0	414,2	478,5	440,1	425,0	386,0
Egyéb aktívák	78,8	91,4	195,7	276,4	170,7	173,9	155,3
Összes eszköz	11135,3	13860,0	16472,9	19369,1	20317,9	22193,7	24274,8
Passzívák							
Bankközi betétek	414,9	542,8	391,8	767,5	1551,9	455,3	1276,1
Ügyfelektől származó betétek	7818,4	9957,1	12901,4	14614,1	14386,3	15781,0	17148,3
Kibocsátott kötvények és egyéb hitelek	1353,4	1520,7	660,9	880,7	1372,1	2474,1	1933,3
Egyéb kölcsönök	149,7	271,3	596,5	565,6	395,1	511,8	575,2
Céltartalékok	8,8	21,0	33,8	49,0	40,5	46,6	41,2
Alárendelt kölcsöntőke	322,3	297,3	318,3	351,7	380,3	492,6	595,8
Összes adósság	10067,4	12610,2	14902,7	17228,7	18126,1	19761,3	21569,8
<i>Az anyavállalat részvényeseit érintő tőke</i>							
Törzstőke	1196,3	1196,3	1196,3	1196,3	1196,3	1196,3	1200,0
Áthozott eredmény	-133,4	-72,8	352,0	879,9	914,4	1138,1	1387,2
Tartalékok pénzügyi befektetésekből							
Tőkeázsíó							
Egyéb tartalékok	4,9	126,4	22,0	64,2	81,2	98,1	117,9
Kisebbségi részesedés							
Összes tőke	1067,8	1249,8	1570,3	2140,4	2191,8	2432,4	2705,0
Összes forrás	11135,3	13860,0	16472,9	19369,1	20317,9	22193,7	24274,8

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügyi jelentései alapján

15. Táblázat: A Raiffeisen Bank eredménykimutatása 2005-2011 között

EREDMÉNYKIMUTATÁS Bank (millió lejben)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Kamatbevétel	780,1	899,1	1059,2	1581,5	1809,3	1420,0	1629,1
Kamatkiadás	-335,5	-377,8	-392,1	-664,1	-975,4	-499,4	-563,9
Nettó kamatbevétel	444,6	521,3	667,1	917,4	833,9	920,6	1065,2
Jutalék- és díjbevétel	323,5	439,3	606,7	836,8	813,9	762,0	722,3
Jutalék- és díjkiadás	-40,9	-50,3	-51,4	-68,6	-80,0	-70,0	-103,1
Nettó jutalék- és díjbevétel	282,6	389,0	555,3	768,2	733,8	692,1	619,2
Kereskedésből származó nettó jövedelem	121,2	159,9	200,8	409,8	316,5	147,9	207,1
Egyéb működési bevételek	67,9	24,2	17,2	7,2	103,9	103,3	36,7
Összes működési bevétel	916,2	1094,3	1440,3	2102,5	1988,0	1863,8	1928,3
Hitelevesztésekkel kapcsolatos költségek							
Nettó működési bevétel							
Bérek költség	-275,1	-314,7	-416,5	-506,2	-525,3	-521,3	-515,6
Amortizáció	-53,3	-62,9	-71,0	-76,4	-90,9	-96,0	-113,3
Egyéb működési költségek	-408,1	-506,4					
Összes működési költség	-736,5	-884,0	1044,0	-1374,4	1652,3	1415,4	1422,2
Adózás előtti nyereség	179,7	210,2	396,4	728,2	335,7	448,4	506,1
Nyereségadó költségei	8,1	-28,4	-76,8	-114,1	-45,7	-64,5	-78,4
Nettó profit	187,8	181,9	319,6	614,0	290,0	383,9	427,7

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügyi jelentései alapján

16. Táblázat: Likviditási indikátorok az egyes lejáratú sávokra a Raiffeisen Bank esetén

Indikátorok (2011)	Sor	D≤3 hó	3 hó<D≤ 1 év	1 év<D≤ 5 év	5 év<D	Összesen
0	1	2	3	4	5	7
Összes eszköz	1	7591,281	4927,047	5965,461	5201,065	24162,586
Összes mérlegen kívüli követelés	2					
Effektív likviditás	3	7591,281	4927,047	5965,461	5201,065	29398,294
Összes mérlegbeli kötelezettség	4	16062,089	3043,865	1614,769	232,724	20953,447
Összes mérlegen kívüli kötelezettség	5	9,977	119,375	487,728	210,365	827,445
Likviditási szükséglet	6	16072,066	3163,24	2102,497	443,089	21780,892
<i>Likviditási hiány</i>	7	-8480,785	1763,807	3862,964	4757,976	7617,402
<i>Likviditási mutató</i>	8	0,4723276	1,557595061	2,837322003	11,7381948	

Indikátorok (2010)	Sor	D≤3 hó	3 hó<D≤ 1 év	1 év<D≤ 5 év	5 év<D	Összesen
0	1	2	3	4	5	7
Összes eszköz	1	6950,081	4287,319	6128,933	4177,812	22197,033
Összes mérlegen kívüli követelés	2					
Effektív likviditás	3	6950,081	4287,319	8617,194	10909,93	33619,251
Összes mérlegbeli kötelezettség	4	15880,729	1743,965	1555,948	22,233	19202,875
Összes mérlegen kívüli kötelezettség	5	153,08	55,093	329,128	118,367	655,668
Likviditási szükséglet	6	16033,809	1799,058	1885,076	140,6	19858,543
Likviditási hiány	7	-9083,728	2488,261	6732,118	10769,33	13760,708
Likviditási mutató	8	0,4334641	2,38309104	4,571271397	77,5955192	

Indikátorok (2009)	Sor	D≤3 hó	3 hó<D≤ 1 év	1 év<D≤ 5 év	5 év<D	Összesen
0	1	2	3	4	5	7
Összes eszköz	1	7680,457	4462,63	4070,668	3367,796	20227,202
Összes mérlegen kívüli követelés	2					
Effektív likviditás	3	7680,457	4462,63	7058,148	9563,743	30358,561
Összes mérlegbeli kötelezettség	4	15812,774	1220,459	592,233	65,007	17690,473
Összes mérlegen kívüli kötelezettség	5	201,51	254,691	269,968	13,028	739,197
Likviditási szükséglet	6	16014,284	1475,15	862,201	78,035	18429,67
Likviditási hiány	7	-8333,827	2987,48	6195,947	9485,708	11928,891
Likviditási mutató	8	0,4796004	3,025204217	8,186197882	122,557096	

Indikátorok (2008)	Sor	D≤3 hó	3 hó<D≤ 1 év	1 év<D≤ 5 év	5 év<D	Összesen
0	1	2	3	4	5	7
Összes eszköz	1	8695,55	3476,797	3259,422	3130,761	18562,53
Összes mérlegen kívüli követelés	2					
Effektív likviditás	3	8695,55	3476,797	5719,007	7379,83	25821,507
Összes mérlegbeli kötelezettség	4	15018,104	720,014	857,18	18,736	16614,034

Összes mérlegen kívüli kötelezettség	5	69,931	297,198	612,758	102,117	1082,004
Likviditási szükséglet	6	15088,035	1017,212	1469,938	120,853	17696,038
<i>Likviditási hiány</i>	<i>7</i>	<i>-6392,485</i>	<i>2459,585</i>	<i>4249,069</i>	<i>7258,977</i>	<i>8125,469</i>
<i>Likviditási mutató</i>	<i>8</i>	<i>0,5763209</i>	<i>3,417966953</i>	<i>3,890645048</i>	<i>61,0645164</i>	

Indikátorok (2007)	Sor	D≤3 hó	3 hó<D≤ 1 év	1 év<D≤ 5 év	5 év<D	Összesen
0	1	2	3	4	5	7
Összes eszköz	1	8807,314	1229,839	2663,815	3116,513	15817,481
Összes mérlegen kívüli követelés	2					
Effektív likviditás	3	8807,314	1229,839	2863,345	5142,944	20854,398
Összes mérlegbeli kötelezettség	4	12299,137	1030,309	836,914	106,027	14272,387
Összes mérlegen kívüli kötelezettség	5					
Likviditási szükséglet	6	12299,137	1030,309	836,914	106,027	14272,387
<i>Likviditási hiány</i>	<i>7</i>	<i>-3491,823</i>	<i>199,53</i>	<i>2026,431</i>	<i>5036,917</i>	<i>6582,011</i>
<i>Likviditási mutató</i>	<i>8</i>	<i>0,716092</i>	<i>1,193660348</i>	<i>3,421313301</i>	<i>48,5059843</i>	

Indikátorok (2006)	Sor	D≤3 hó	3 hó<D≤ 1 év	1 év<D≤ 5 év	5 év<D	Összesen
0	1	2	3	4	5	7
Összes eszköz	1	5301,84	1710,544	2102,658	1281,487	10396,529
Összes mérlegen kívüli követelés	2					
Effektív likviditás	3	5301,84	1710,544	3611,278	3649,415	13541,243
Összes mérlegbeli kötelezettség	4	7977,587	201,924	1243,35	504,701	9927,562
Összes mérlegen kívüli kötelezettség	5					
Likviditási szükséglet	6	7977,587	201,924	1243,35	504,701	9927,562
<i>Likviditási hiány</i>	<i>7</i>	<i>-2675,747</i>	<i>1508,62</i>	<i>2367,928</i>	<i>3144,714</i>	<i>3613,681</i>
<i>Likviditási mutató</i>	<i>8</i>	<i>0,6645919</i>	<i>8,471226798</i>	<i>2,904474203</i>	<i>7,23084559</i>	

Indikátorok (2005)	Sor	D≤3 hó	3 hó<D≤ 1 év	1 év<D≤ 5 év	5 év<D	Összesen
0	1	2	3	4	5	7
Összes eszköz	1	5915,914	683,331	4139,831	8,396	10747,472

Összes mérlegen kívüli követelés	2					
Effektív likviditás	3	5915,914	1305,987	4139,831	1318,388	12036,353
Összes mérlegbeli kötelezettség	4	5293,258	1914,837	2829,839	29,507	10067,441
Összes mérlegen kívüli kötelezettség	5					
Likviditási szükséglet	6	5293,258	1914,837	2829,839	29,507	10067,441
Likviditási hiány	7	622,656	-608,85	1309,992	1288,881	1968,912
Likviditási mutató	8	1,1176319	0,682035599	1,462921035	44,6805165	

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügyi jelentései alapján

17. Táblázat: Likviditási indikátorok az egyes lejáratú sávokra a Raiffeisen Bank esetén

Indikátorok (2011)	Sor	D≤3 hó	3 hó<D≤ 1 év	1 év<D≤ 5 év	5 év<D	Összesen
0	1	2	3	4	5	7
Összes eszköz	1	18654,633	9358,098	14842,732	31028,368	73883,831
Összes mérlegen kívüli követelés	2					
Effektív likviditás	3	18654,633	9358,098	14842,732	31028,368	73883,831
Összes mérlegbeli kötelezettség	4	31486,481	8461,915	39948,396	19958,407	99855,199
Összes mérlegen kívüli kötelezettség	5	906,998	1655,404	6076,886	1117,91	9757,198
Likviditási szükséglet	6	32393,479	10117,32	46025,282	21076,317	109612,4
Likviditási hiány	7	-13738,846	-759,221	-31182,55	9952,051	-35728,57
Likviditási mutató	8	0,57587618	0,924958	0,322490843	1,47219118	

Indikátorok (2010)	Sor	D≤3 hó	3 hó<D≤ 1 év	1 év<D≤ 5 év	5 év<D	Összesen
0	1	2	3	4	5	7
Összes eszköz	1	20735,271	11691,66	16749,384	20768,871	69945,187
Összes mérlegen kívüli követelés	2					
Effektív likviditás	3	20735,271	11691,66	19256,995	20768,871	69945,187
Összes mérlegbeli kötelezettség	4	29503,639	7690,62	17849,956	7761,334	62805,549
Összes mérlegen kívüli kötelezettség	5	943,097	1493,43	2971,493	1501,548	6909,568
Likviditási szükséglet	6	30446,736	9184,05	20821,449	9262,882	69715,117

<i>Likviditási hiány</i>	7	-9711,465	2507,611	-1564,454	11505,989	230,07
<i>Likviditási mutató</i>	8	0,68103428	1,27304	0,924863346	2,242160809	

Indikátorok (2009)	Sor	D≤3 hó	3 hó<D≤ 1 év	1 év<D≤ 5 év	5 év<D	Összesen
0	1	2	3	4	5	7
Összes eszköz	1	16659,59	6508,263	9875,004	31484,02	64526,877
Összes mérlegen kívüli követelés	2					
Effektív likviditás	3	16659,59	6508,263	10480,72	31484,02	64526,877
Összes mérlegbeli kötelezettség	4	38276,523	4950,168	12513,027	2432,298	58172,016
Összes mérlegen kívüli kötelezettség	5	2796,944	952,379	2308,726	2386,679	8444,728
Likviditási szükséglet	6	41073,467	5902,547	14821,753	4818,977	66616,744
<i>Likviditási hiány</i>	7	<i>-24413,877</i>	<i>605,716</i>	<i>-4341,033</i>	<i>26665,043</i>	<i>-2089,867</i>
<i>Likviditási mutató</i>	8	<i>0,40560467</i>	<i>1,102619</i>	<i>0,707117437</i>	<i>6,533340997</i>	

Indikátorok (2008)	Sor	D≤3 hó	3 hó<D≤ 1 év	1 év<D≤ 5 év	5 év<D	Összesen
0	1	2	3	4	5	7
Összes eszköz	1	21309,422	6060,27	7607,374	29526,738	64503,804
Összes mérlegen kívüli követelés	2					
Effektív likviditás	3	21309,422	6060,27	7607,374	29526,738	64503,804
Összes mérlegbeli kötelezettség	4	35541,21	7729,634	8989,85	6360,839	58621,533
Összes mérlegen kívüli kötelezettség	5	2925,28	1690,938	2514,043	2559,278	9689,539
Likviditási szükséglet	6	38466,49	9420,572	11503,893	8920,117	68311,072
<i>Likviditási hiány</i>	7	<i>-17157,068</i>	<i>-3360,3</i>	<i>-3896,519</i>	<i>20606,621</i>	<i>-3807,268</i>
<i>Likviditási mutató</i>	8	<i>0,55397365</i>	<i>0,643302</i>	<i>0,661286923</i>	<i>3,310129004</i>	

Indikátorok (2007)	Sor	D≤3 hó	3 hó<D≤ 1 év	1 év<D≤ 5 év	5 év<D	Összesen
0	1	2	3	4	5	7
Összes eszköz	1	23914,446	5049,874	6932,96	23713,87	59611,15
Összes mérlegen kívüli követelés	2					
Effektív likviditás	3	23914,446	5049,874	6932,96	23713,87	59611,15

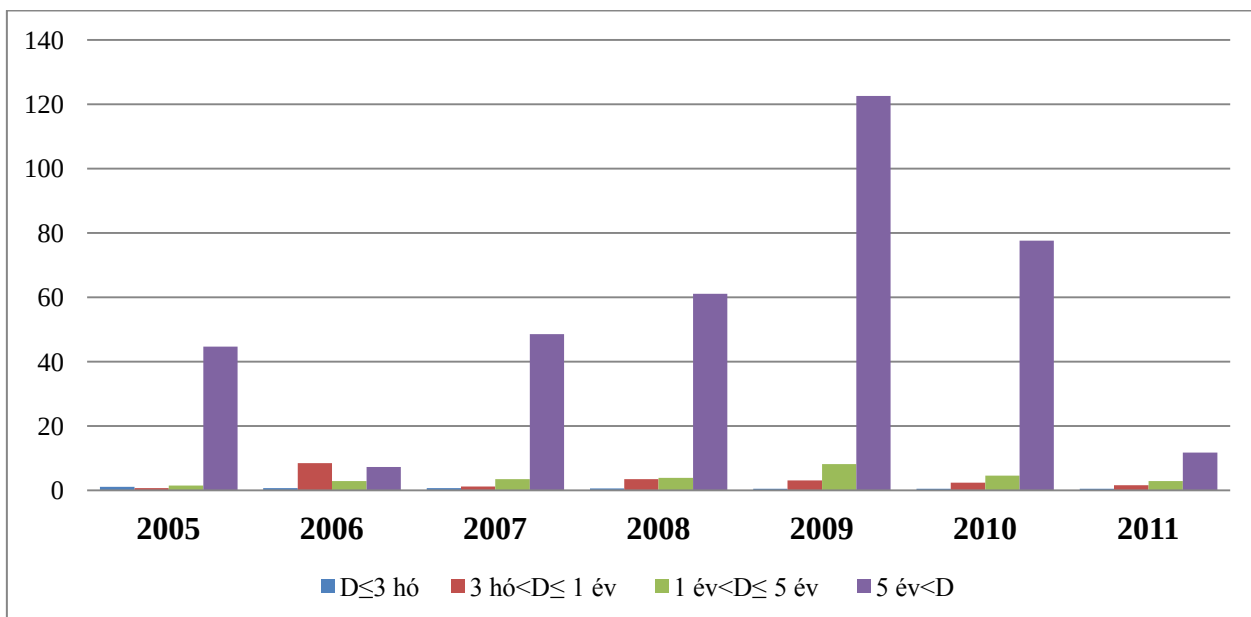
Összes mérlegbeli kötelezettség	4	33617,142	12627,71	8640,59	202,393	55087,835
Összes mérlegen kívüli kötelezettség	5	2920,929	2069,062	2212,616	6622,262	13824,869
Likviditási szükséglet	6	36538,071	14696,77	10853,206	6824,655	68912,704
<i>Likviditási hiány</i>	7	-12623,625	-9646,9	-3920,246	16889,215	-9301,554
<i>Likviditási mutató</i>	8	0,65450762	0,343604	0,638793735	3,474735353	

Indikátorok (2006)	Sor	D≤3 hó	3 hó<D≤ 1 év	1 év<D≤ 5 év	5 év<D	Összesen
0	1	2	3	4	5	7
Összes eszköz	1	20516,95	5669,303	9007,396	9661,04	44854,689
Összes mérlegen kívüli követelés	2					
Effektív likviditás	3	20516,95	5669,303	9007,396	9661,04	44854,689
Összes mérlegbeli kötelezettség	4	28401,303	5151,885	7088,443	237,756	40879,387
Összes mérlegen kívüli kötelezettség	5	1988,8	1821,415	2572,341	2586,878	8969,434
Likviditási szükséglet	6	30390,103	6973,3	9660,784	2824,634	49848,821
<i>Likviditási hiány</i>	7	-9873,153	-1304	-653,388	6836,406	-4994,132
<i>Likviditási mutató</i>	8	0,67511946	0,813001	0,93236698	3,420280291	

Indikátorok (2005)	Sor	D≤3 hó	3 hó<D≤ 1 év	1 év<D≤ 5 év	5 év<D	Összesen
0	1	2	3	4	5	7
Összes eszköz	1	15963,994	4909,285	5575,134	6481,73	32930,143
Összes mérlegen kívüli követelés	2					
Effektív likviditás	3	15963,994	4909,285	6196,681	6956,197	32930,143
Összes mérlegbeli kötelezettség	4	18952,924	4287,738	5722,214	320,021	29282,897
Összes mérlegen kívüli kötelezettség	5					0
Likviditási szükséglet	6	18952,924	4287,738	5722,214	320,021	29282,897
<i>Likviditási hiány</i>	7	-2988,93	621,547	474,467	6636,176	3647,246
<i>Likviditási mutató</i>	8	0,84229716	1,144959	1,082916682	21,73668915	

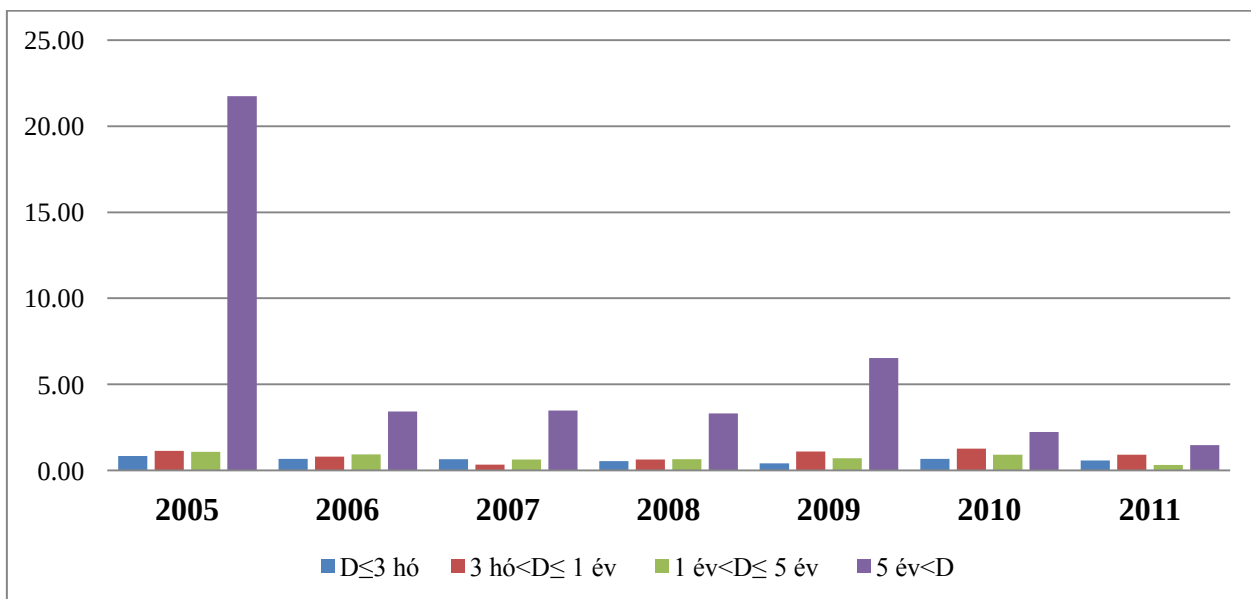
Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügy jelentései alapján

14. Ábra: Likviditási mutató- Raiffeisen

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügyi jelentései alapján

15. Ábra: Likviditási mutató- RKB

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügyi jelentései alapján

18. Táblázat: Jövedelmezőségi mutatók

Oszlop1	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ROE Raiffeisen	17,59%	14,55%	20,35%	28,69%	13,23%	15,78%	15,81%
ROE RKB	16,65%	16,77%	19,62%	33,18%	17,48%	10,28%	3,12%

Oszlop1	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ROA Raiffeisen	1,69%	1,31%	1,94%	3,17%	1,43%	1,73%	1,76%
ROA RKB	1,84%	1,49%	1,49%	3,03%	1,72%	1,05%	0,33%

Oszlop1	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
EM Raiffeisen	10,43	11,09	10,49	9,05	9,27	9,12	8,97
EM RKB	9,03	11,28	13,18	10,97	10,15	9,82	9,42

Oszlop1	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
FL Raiffeisen	9,59%	9,02%	9,53%	11,05%	10,79%	10,96%	11,14%
FL RKB	11,08%	8,86%	7,59%	9,12%	9,85%	10,18%	10,62%

Oszlop1	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
PM Raiffeisen	20,50%	16,62%	22,19%	29,20%	14,59%	20,60%	22,18%
PM RKB	29,00%	27,74%	29,92%	40,16%	21,86%	16,58%	5,56%

Oszlop1	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
AU Raiffeisen	8,23%	7,90%	8,74%	10,86%	9,78%	8,40%	7,94%
AU RKB	6,36%	5,36%	4,98%	7,53%	7,87%	6,31%	5,96%

Oszlop1	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Saját tőke jövedelmezősége Raiffeisen	15,70%	15,20%	26,72%	51,33%	24,24%	32,09%	35,64%
Saját tőke jövedelmezősége RKB	28,65%	31,46%	41,86%	92,07%	52,39%	31,03%	8,50%

Oszlop1	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Jövedelmezőségi ráta Raiffeisen	25,50%	20,57%	30,62%	44,68%	17,55%	27,12%	30,07%
Jövedelmezőségi ráta RKB	47,03%	45,66%	50,53%	101,64%	63,78%	40,54%	11,97%

Oszlop1	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Kamatmarzs Raiffeisen	7,61%	5,97%	6,43%	8,10%	7,51%	7,01%	6,85%
Kamatmarzs RKB	7,13%	5,81%	4,97%	6,55%	8,03%	7,84%	6,79%

Oszlop1	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Tevékenység költsége Raiffeisen	80,39%	80,79%	72,48%	65,37%	83,11%	75,94%	73,76%
Tevékenység költsége RKB	61,67%	60,75%	59,21%	39,52%	34,27%	40,91%	46,48%

Oszlop1	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Nettó kamatmarzs Raiffeisen	444,58	521,25	667,06	917,36	833,87	920,56	1065,2

							1
Nettó kamatmarzs RKB	1351,6 0	1607,0 0	1865,5 0	2884,0 0	3618,8 0	3653,9 0	3257,1 0

Raiffeisen	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Betétek átlagos költsége	4,29%	3,79%	3,04%	4,54%	6,78%	3,16%	3,29%
Hitelek átlagos kamatbevétele	15,15%	13,44%	12,07%	14,43%	17,07%	11,35%	10,97%
Hitel- és betét kamatmarzs	10,86%	9,64%	9,03%	9,88%	10,29%	8,18%	7,69%

RKB	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Betétek átlagos költsége	5,79%	5,59%	6,77%	11,84%	13,61%	8,03%	7,55%
Hitelek átlagos kamatbevétele	16,04%	12,50%	11,17%	15,89%	19,47%	14,72%	13,19%
Hitel- és betét kamatmarzs	10,25%	6,91%	4,39%	4,05%	5,86%	6,69%	5,64%

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügy jelentései alapján

19. Táblázat: Tőke megfelelési mutató- RKB

Évek	Kockázattal súlyozott eszközállomány	T1 (alapvető tőke)	Tőke megfelelési mutató T1	T1+T2 (szavatoló tőke)	Tőke megfelelési mutató T1+T2
2005	20493,6	2877,1020	14,04%	3133,2730	15,29%
2006	29934,5	3337,7830	11,15%	2877,1020	9,61%
2007	39371,1	3553,8790	9,03%	3997,0260	10,15%
2008	46231,9	5975,7630	12,93%	6664,4080	14,42%
2009	46384,2	6060,2240	13,07%	7957,2370	17,16%
2010	46557,0	6373,4320	13,69%	7831,7130	16,82%
2011	49666,8	7149,2150	14,39%	8738,7790	17,59%

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügy jelentései alapján

20. Táblázat: Tőke megfelelési mutató- Raiffeisen

Évek	Kockázattal súlyozott eszközállomány	T1 (alapvető tőke)	Tőke megfelelési mutató T1	T1+T2 (szavatoló tőke)	Tőke megfelelési mutató T1+T2
2005	1740,9	350,9740	20,16%	673,3090	38,68%
2006	1856,1	318,2000	17,14%	615,5090	33,16%
2007	2116,4	318,2000	15,03%	636,4730	30,07%
2008	3535,7	415,7920	11,76%	767,4860	21,71%
2009	3442,0	461,9630	13,42%	842,2250	24,47%
2010					
2011					

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügy jelentései alapján

21. Táblázat: Céltartalékok és minősített eszközök aránya RKB

Évek	Céltartalékok	Minősített követelések	Céltart./Min. Köv	Összes hitel	Minősített és alacsony kock. hitelek
2005					
2006	38,841	17038,142	0,23%		
2007	266,288	26499,058	1,00%	37560,5	47168,646
2008	952,628	25345,594	3,76%	44037,2	58609,4
2009	871,765	26645,6	3,27%	45083,8	62966
2010	642,195	30793,735	2,09%	46616,5	68053,3
2011	892,823	34415,113	2,59%	47996,7	76150,9

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügy jelentései alapján

22. Táblázat: Céltartalékok és minősített eszközök aránya Raiffeisen Bank

Évek	Céltartalékok	Minősített követelések	Céltart./Min. Köv
2005			
2006	159,869	6149,922	2,60%
2007	213,953	7679,386	2,79%
2008	425,101	10606,917	4,01%
2009	790,71	8869,805	8,91%
2010	812,553	10656,063	7,63%
2011	756,616	13818,539	5,48%

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügy jelentései alapján

23. Táblázat: Hitelek értéke céltartalékok levonása után - RKB

	Háztartások	Bankok es biztosítók	Vállalatok	Közszektorbeli intézmények	Összesen
2007	16701,117	18506,26	26848,094	7889,389	69944,86
2008	20454,358	17120,446	27921,683	5399,391	70895,878
2009	18857,498	17149,963	27871,872	6374,112	70253,445
2010	1732,365	11789,926	44041,53	17145,956	74709,777
2011	18785,111	12703,406	31279,978	19096,255	81864,75

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügy jelentései alapján

24. Táblázat: Hitelek megoszlása- RKB

	Háztartások	Bankok es biztosítók	Vállalatok	Közszektorbeli intézmények
2007	23,88%	26,46%	38,38%	11,28%
2008	28,85%	24,15%	39,38%	7,62%
2009	26,84%	24,41%	39,67%	9,07%
2010	2,32%	15,78%	58,95%	22,95%

2011	22,95%	15,52%	38,21%	23,33%
------	--------	--------	--------	--------

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügy jelentései alapján

25. Táblázat: Hitelek értéke céltartalékok levonása után – Raiffeisen Bank

	Háztartások	Bankok és biztosítók	Vállalatok	Közzszektorbeli intézmények	Összesen
2007	4521,243	1603,003	6262,664	1094,243	13481,153
2008	6803,891	359,973	7914,885	1040,089	16118,838
2009	7130,182	505,818	11490,701	1060,214	20186,915
2010	8209,209	1660,855	13413,514	1005,224	24288,802
2011	9741,712	1814,698	15735,632	431,409	27723,451

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügy jelentései alapján

26. Táblázat: Hitelek megoszlása- Raiffeisen Bank

	Háztartások	Bankok és biztosítók	Vállalatok	Közzszektorbeli intézmények
2007	33,54%	11,89%	46,45%	8,12%
2008	42,21%	2,23%	49,10%	6,45%
2009	35,32%	2,51%	56,92%	5,25%
2010	33,80%	6,84%	55,23%	4,14%
2011	35,14%	6,55%	56,76%	1,56%

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügy jelentései alapján

27. Táblázat: Kamatérzékeny eszközök és források nettó pozíciója- RKB

2008	1 hónapnál kevesebb	1 és 3 hónap közötti	1 és 6 hónap közötti	6 és 12 hónap közötti	1 évnél több
Eszközök	18726,5	6334,4	10005,9	19040,7	6830,8
Források	27253,2	2023,6	2922,4	540,9	22395,1
Nettó pozíció	-8526,7	4310,8	7083,5	18499,8	-15564,4

2009	1 hónapnál kevesebb	1 és 3 hónap közötti	1 és 6 hónap közötti	6 és 12 hónap közötti	1 évnél több
Eszközök	23589,2	5843,1	10147,7	17349,0	3145,6
Források	37860,9	9808,4	4021,1	2640,5	353,5
Nettó pozíció	-14271,7	-3965,3	6126,5	14708,5	2792,1

2010	1 hónapnál kevesebb	1 és 3 hónap közötti	1 és 6 hónap közötti	6 és 12 hónap közötti	1 évnél több
Eszközök	25379,6	17682,4	8121,0	3925,7	8948,1
Források	24445,2	21388,9	5598,3	2300,1	5062,5
Nettó pozíció	934,4	-3706,5	2522,8	1625,6	3885,6

2011	1 hónapnál kevesebb	1 és 3 hónap közötti	1 és 6 hónap közötti	6 és 12 hónap közötti	1 évnél több
------	---------------------	----------------------	----------------------	-----------------------	--------------

Eszközök	27316,5	18254,1	8537,5	2632,6	11153,8
Források	26412,4	19511,0	5773,9	2963,5	7285,7
Nettó pozíció	904,1	-1257,0	2763,6	-330,9	3868,2

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügy jelentései alapján

**28. Táblázat: Kamatérzékeny eszközök és források nettó pozíciója-
Raiffeisen Bank**

2008	3 hónapnál kevesebb	3 és 12 hónap közötti	1 és 5 év közötti	5 évnél több
Eszközök	14161,0	2118,8	1309,1	876,7
Források	16071,0	342,6	77,5	16505,3
Nettó pozíció	-1910,0	1776,2	1231,6	-15628,6

2009	3 hónapnál kevesebb	3 és 12 hónap közötti	1 és 5 év közötti	5 évnél több
Eszközök	12432,8	3814,7	2316,3	858,6
Források	16699,5	893,5	60,5	9,1
Nettó pozíció	-4266,6	2921,2	2255,9	849,5

2010	3 hónapnál kevesebb	3 és 12 hónap közötti	1 és 5 év közötti	5 évnél több
Eszközök	11135,1	5009,4	3971,7	838,8
Források	17710,8	1301,2	59,2	278,4
Nettó pozíció	-6575,7	3708,2	3912,6	560,4

2011	3 hónapnál kevesebb	3 és 12 hónap közötti	1 és 5 év közötti	5 évnél több
Eszközök	12853,4	5377,6	3890,3	1280,1
Források	16300,2	3372,4	1215,6	9,5
Nettó pozíció	-3446,8	2005,2	2674,7	1270,7

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügy jelentései alapján

29. Táblázat: Relatív résarányok- RKB

TAGAP	1 hónapnál kevesebb	1 és 3 hónap közötti	1 és 6 hónap közötti	6 és 12 hónap közötti	1 évnél több
2008	-13,22%	6,68%	10,98%	28,68%	-24,13%
2009	-22,12%	-6,15%	9,49%	22,79%	4,33%
2010	1,34%	-5,30%	3,61%	2,32%	5,56%
2011	1,22%	-1,70%	3,74%	-0,45%	5,24%
EGAP	1 hónapnál kevesebb	1 és 3 hónap közötti	1 és 6 hónap közötti	6 és 12 hónap közötti	1 évnél több
2008	-144,96%	73,29%	120,42%	314,50%	-264,60%
2009	-224,58%	-62,40%	96,41%	231,46%	43,94%

2010	13,12%	-52,06%	35,43%	22,83%	54,58%
2011	11,52%	-16,02%	35,22%	-4,22%	49,29%

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügyi jelentései alapján

30. Táblázat: Relatív résarányok- Raiffeisen

TAGAP	3 hónapnál kevesebb	3 és 12 hónap közötti	1 és 5 év közötti	5 évnél több
2008	-9,86%	9,17%	6,36%	-80,69%
2009	-21,00%	14,38%	11,10%	4,18%
2010	-29,63%	16,71%	17,63%	2,52%
2011	-14,20%	8,26%	11,02%	5,23%

EGAP	3 hónapnál kevesebb	3 és 12 hónap közötti	1 és 5 év közötti	5 évnél több
2008	-89,24%	82,99%	57,54%	-730,19%
2009	-194,66%	133,28%	102,92%	38,76%
2010	-270,33%	152,45%	160,85%	23,04%
2011	-127,42%	74,13%	98,88%	46,97%

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügyi jelentései alapján

31. Táblázat: Nettó kamatjövedelem változása- RKB

Δ NII a kamatlábak 100bP-os növekedése esetén	1 hónapnál kevesebb	1 és 3 hónap közötti	1 és 6 hónap közötti	6 és 12 hónap közötti	1 évnél több
2008	-85,27	43,11	70,83	185,00	155,64
2009	-142,72	-39,65	61,27	147,09	27,92
2010	9,34	-37,07	25,23	16,26	38,86
2011	9,04	-12,57	27,64	-3,31	38,68

Δ NII a kamatlábak 100bP-os csökkenése esetén	1 hónapnál kevesebb	1 és 3 hónap közötti	1 és 6 hónap közötti	6 és 12 hónap közötti	1 évnél több
2008	85,27	-43,11	-70,83	-185,00	155,64
2009	142,72	39,65	-61,27	-147,09	-27,92
2010	-9,34	37,07	-25,23	-16,26	-38,86
2011	-9,04	12,57	-27,64	3,31	-38,68

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügyi jelentései alapján

32. Táblázat: Nettó kamatjövedelem változása- Raiffeisen

ΔNII a kamatlábak 100bP-os növekedése esetén	3 hónapnál kevesebb	3 és 12 hónap közötti	1 és 5 év közötti	5 évnél több
2008	-19,100	17,762	12,316	-156,286
2009	-42,666	29,212	22,559	8,495
2010	-65,757	37,082	39,126	5,604
2011	-34,468	20,052	26,747	12,707

ΔNII a kamatlábak 100bP-os csökkenése esetén	3 hónapnál kevesebb	3 és 12 hónap közötti	1 és 5 év közötti	5 évnél több
2008	0,001	-0,001	-0,001	0,008
2009	0,002	-0,001	-0,001	0,000
2010	0,003	-0,002	-0,002	0,000
2011	0,001	-0,001	-0,001	-0,001

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügy jelentései alapján

33. Táblázat: Likviditási fedezeti ráta

2011	1-es szintű eszközök	2-es szintű eszközök	Összesen	Súlyozás	Nettó likviditás	LCR
RKB	10290,7	14143	24433,7	11831,62	13738,846	86,12%
Raiffeisen	4046,907	4132,811	8179,718	4081,2686	6392,485	63,84%

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügy jelentései alapján

34. Táblázat: Nettó stabil forrásarány

2011	Hosszú lejáratú eszközök	Stabil betétek	Kevésbé stabil betétek	Súlyozás	Saját tőke	NFRS
RKB	91740,2	23599,24286	36085,55714	45319,246	7847,4	57,95%
Raiffeisen	11166,526	7000,4855	11423,8805	13947,129	27978,731	375,46%

Forrás: Saját szerkesztés a bankok pénzügy jelentései alapján